

IN PACE IN IDIPSUM

DORMIAM ET REQUIESCAM

ORIENTUR JUSTITIA

ET ABUNDANTIA PACIS.

PASSER INVENIT SIBI DONUM

ET TURBES NIDUM ALTARIA.

QUI FRUMENTUM

VI. ÉVF. 1905 12. SZÁM

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S
SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK
ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYŰL

KIADJA

A KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Bpest, IX., Üllői-ut 75

Ára egy évre 3 korona

Megjelenik minden hó végén

STEPHANEUM NYOMDA R. T.

VIRGO IPSUM, QUEM GENU

IT DEUM ADORAVIT.

SACRIFICIUM DEO

SPIRITUS CONTRIBULATUS.

FLORABUNT SACERDOTES.

PARCE POPULO TUO.

ECCE AGNUS DEI

ANGELORUM FACTUS CIBUS VIATORUM VERE PANIS FLORUM

ÖRÖKIMÁDÁS

a Központi Oltáregyesület havonként megjelenő hivatalos közlönye.

Tartalom: Instaurare omnia in Christo — eucharistico. — Karácsonyeste az Oltáriszentség előtt. — Eucharistia. — A szentmise áldozati jellege. — Jelenet a harminczéves háboru elejéről. — A szentmise-áldozatról. — Innen-onnan: Bucusz az első szentáldozás alkalmából. — Szent Imre és szent Erzsébet centenáriuma. — Ujabb eucharisztikus imádság. — Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről. — Irodalom. — Oltáregyesületi ügyek: Választmányi gyűlés. — Az Oltáregyesület Budapesten. — A kolozsvári Oltáregyesület. — Nyugtázások. — Buzgó terjesztő. — Hirdetések.

Instaurare omnia in Christo — eucharistico.

EVEKKEK ez előtt betértem késő este egy nagyobb külföldi város templomába. Az ájtatoskodók rég kifogytak már akkor belőle. Az óriási térségeket szinig megtöltötte a közlő éj sűrű sötétsége; szemem csak egyetlenegy kis világos ponton nyughatott meg, az Oltáriszentség öröklámpáján. Betérdeltem az egyik padba és átadtam magamat a csudálatosan titokzatos hangulatnak, a mely meggyőző erővel inspirált belém egy gondolatot, azt, hogy nekünk, sötétben botorkáló vándoroknak, csak egy fény világít, az Oltáriszentség csöndes, biztos világossága. Tűz, láng, fény az emberi értelem is, de sohasem biztos kalauz egymagában.

Szent Ágoston szinte keserőséggel bonczolja dogmatikus értekezéseiben az áteredő bűn következményeit, mert a lángelme élességével belátott a nyomorúságok és tévedések szörnyű perspektívájába, a melybe ez a bűn állított bennünket. És valóban, akár az ember történelmi bűneit vizsgáljuk okfejtő munkával, akár a jelen társadalom ziláltságáról gondolkodunk, végeredményben a *primum delictum*ig jutunk, a szabad akarat első szerencsétlen ténykedéséig.

Valami kellemetlen bizonytalanság jellemzi a jelen helyzetet; az elégedetlenség vörös lángjai itt is ott is, fölcsapnak; régi, kipróbált társadalmi és jogi intézmények recsegnek, ropognak; az egyes rétegek új elhelyezkedést keresnek, előretörtetésük erőszakos, kiméletlen. S az az érdekes, hogy mindenkinek csak követelni valója van a társadalomtól, az államtól; — azt senki se hangsúlyozza, hogy neki kötelessége volna *adni*. Szóval, akár az

utczákon fölhangzó vad üvöltést, a panem et circenses-t, akár a diplomata szalonok sima társalgását hallgatjuk, mindenben izmosra fejlődött, erőszakos önzést találunk, ennek a jegyében élünk, ennek átkát érezzük.

És mi az önzés? Saját javunk keresése, saját érdekünk védelme a más rovására. Ez a törekvés egészen természetes, hisz ösztönökben is nyilvánul, sőt természetes, az egoizmus legrutabb formája is, a mennyiben alapja a létföntartás ösztöne, szülője a megromlott természet.

Igy vagyunk az összes hibákkal, bűnökkel; gyökerüket természetükben találjuk meg.

A romlásnak ebbe a perspektívájába tekintett bele szent Ágoston és mégis, a keserűség érzete mellett az isteni Gondviselés bámulatának, csodálatának olyan hullámverése kelt föl lelkében, hogy még a primum delictumot is boldognak, szerencsésnek mondotta, mert *ilyen* nagyszerű Megváltó következett reá. «O felix culpa, quae talem ac tantum meruit habere Redemptorem!»*

Talem ac tantum Redemptorem! Mennyi mindent kifejez ez a néhány szó. Az Úr Jézus nemcsak a lehetőséget eszközölte ki arra, hogy boldogok lehessünk, hanem az eszközöket is megmutatta, használatukra megtanított. Isteni tudásának hatalmában nagyszerű reform-tervet alkotott, melynek alap-gondolata a romlásra hajló emberi természet istápolása, cselekvő tere a földi élet. Ez a reform-terv, a kereszténység maga elég lett volna arra, hogy egészen megújítsa és boldoggá tegye a világot. Azonban az Úr Jézus nem akart bennünket magunkra hagyni küzdelmeinkben; elrejtőzött előlünk, de velünk maradt az Oltáriszentségben s ezzel újabb, hatalmas szociális eszközt adta boldogulásunknak. Mert az eucharisztikus Úr Jézusban kell keresnünk társadalmi bajaink eltüntetőjét, állapotunk reformátorát.

I. Se szeri, se száma a bajoknak, a melyek társadalmunkat bomlással fenyegetik. Azelőtt is voltak bajok, akkor elnevezték őket pauperizmusnak, jobbjágykérdésnek, rabszolgaságnak, zsarnokságnak — most két szóval bajaink egész kompendiumát jelezzük, mikor azt mondjuk, hogy: szociális kérdés. Azelőtt is voltak bajok; volt elnyomó és elnyomott, gazdag és koldus; de akkor mégis több volt a megnyugvás, a türelem, a kitartás az elnyomottban, a koldusban; — most senki se akar várni, tünni. Mindenki fenyegetődzik, ordít, sőt rombol és vasököllel veri a jogai rézdobját.

Honnan e változás? Talán a modern bölcsélet okozta, mikor az ember felségjogait proklamálta s az én-nek trónt épített? Nem lehet. Hisz a kereszténység sokkal előbb megtanította az embert a saját méltóságára. Másban kell keresnünk az okot. A modern szellemáramlat megtanítja az embert

* A nagyszombati Exultetben, a melyet nem ok nélkül tulajdonítanak szent Ágostonnak.

jogokra, de nem tart neki előadást természetes és természetfölötti *kötelességeiről*; fölébreszti az emberben romlott természete kiméletlen ösztönét, az önzést, de nem tud és nem akar neki féket vetni. Sőt még saját katolikus iróinkat is megszállta ez az áramlat, mert például a németek hatalmas szociális irodalmában tapasztalatom szerint sokkal több szó esik a munkások rossz helyzetéről, jogairól, azok kivívásának módozatairól, mint a munkás természetes és természetfölötti kötelességeiről!

Pedig összes bajaink meggyógyításának egyik fő eszköze a kötelességnek helyesen értelmezett fogalma és az életbe átvitt gyakorlata. Egész társadalmunk nem egyéb, mint a jogok és kötelességek óriási hálójával összetartott embercsoport. A származott jog kötelességből ered, kötelességet szül, a mi viszont jog annak, a kire átszármazik. Harmonia csak úgy lehetséges a társadalomban, ha a jogok tisztelete gyakorlatilag lépést tart a kötelességek teljesítésével, sőt egyik a másikat szüli. A ki meg tudja tanítani az embert kötelességeire, megoldja a szociális kérdést, megformálja a társadalmat.

II. Az Ur Jézus életének alapgondolata az önzetlenség, az önmagáról való megfélekedés, az *exinanitio sui* volt, az önfeláldozás mások érdekében. Benne tette meg az istenileg segélyezett emberi természet az önzetlenség legnagyobb kilengését olyan korban, a mikor az ember elvadult természete a társadalomban az egoizmus legnagyobb kilengését tette. A krisztusi önzetlenség tana tovább él az Egyházban és azokban, a kik meg tudják érteni az Egyházat, de leggyönyörűbb és leghatásosabb, mert eleven példája most is él és élni fog a világ végeig az Oltáriszentségben. A *Rex Fortis, Dominator Dominus* megalázza magát, lakóhelyet keres magának itt a földön, nem a gyémánt tűzragyogásába, nem az arany fényébe burkolódik, hanem elrejteti magát a kenyér színe mögé. Egy egyszerű pap hívó szavára megjelenik, teremtményi kezére adja magát s látszólag egész védtelenül ki van szolgáltatva az emberek önkényének. Miért? Hogy dicsőségét növelje? Mennyei végtelen dicsőségét nem lehet növelni. Miért hát? Hogy a saját szent vérével megváltott lelkeket magához vonzza, eledelük legyen, tanítójuk, barátjuk, vezetőjük.

Maga ez az isteni elmével kigondolt példa óriási morális erőt rejt magában. Micsoda hitványság az, a minek birtokáért az emberek küzdenek és önzően marakodnak, ama nagy és örök dicsőséghez mérve, a melyet az Ur Jézus készséggel fölcserél a tabernákulum elhagyatottságával!

A végtelenig hatványozódik azonban ez a nevelő erő az eredmény fokaiban és különféleségében azoknál, a kik nemcsak egyszerűen szemlélői ennek a titokteljes életnek, hanem szegesgondos munkával a saját szívüket változtatják át az Ur Jézus lakóhelyévé. *Deus charitas est.* (János 1. IV. 16.) A szeretet Istene száll ezekbe a szívekbe s mivel gyönyörűsége ott lakni,

(deliciae meae esse cum filiis hominum) kegyelmeinek, szeretetének hatalmas erejével hálából átalakítja, megnemesíti a lelkeket, nemcsak azért, hogy természetfölötti életet éljenek, hanem azért is, hogy természetes életükbe átívódják az isteni szeretet, a nemes életfölfogás, a krisztusi világnézet, a melynek alapgondolata a szeretet, az önfeláldozás, a kötelességteljesítés. Panis, quem ego dabo, caro mea est *pro mundi vita*. A világnak, a társadalomnak élete az egyedben, az egyedé a társadalomban, ez az a nagyszerű cél, a melyet az eucharisztikus Ur Jézus maga elé tűzött.

Ha tehát az eucharisztikus Ur Jézus kiterjesztheti szelid uralmát a szivekre, nem kell rossz természetünk bűnös hajlandóságaitól félnünk. A széthasadt medaillont érczkeretbe foglalják, úgy nem hullik szét. Az eucharisztikus Ur Jézus a mi természetünknek, a mi lelkünknek gyémánt-foglalója.

Ha az eucharisztikus Ur Jézus az oltárról a szivekbe szállhat, szünik az önzés: Ő az önfeláldozás gyakorlati tanítómestere.

Ha az eucharisztikus Ur Jézus megkezdheti átalakító munkáját a lelkében, megcsendesül a jogokért való vad küzdés, mert a nyugtalanságot megelegedés váltja föl.

Ha az eucharisztikus Ur Jézus imádása, tisztelete fölvirágzik, szünik a pauperizmus, mert a gazdag megismeri a földi javak természetfölötti jelentőségét, szünik az elnyomás, mert a hatalmas megismeri a hatalommal járó súlyos kötelességeket.

Caro mea est pro mundi vita! Az élet világosság nélkül nem élet, hanem nyomorult tengődés. A világ, a társadalom életére ketten akarnak fényt deríteni; a saját sikereiben elbizakodott emberi elme és az Ur Jézus az Oltáriszentségben. Az emberi elme Isten nélkül sokat teremtett, megteremtette kulturánkat — ha nem is a saját erejéből — és nyomoruságainkat. A másik megreformálhat, megmenthet bennünket. Oh, ha ez a két fényforrás egybeforrna és megteremtené az élettel, erővel pezsgő boldog társadalmakat!

Dr. Vass József.

Karácsonyeste az Oltáriszentség előtt.

Sötét a templom . . . Még a mécs világa
Uetíti csak szelid fényét reája,
Csak az mutatja néma szóval, itten
Lakik velünk a nagy hatalmas Isten,
Csak az jelenti, önmagát emészelve,
Az életed', ember, áldozd fel érte!

It szived lángja, mint a mécs sugára,
Lobogva vesse tűzét az oltárra
S emészze meg a szenvedély hatalmát,
S így járja meg az élet Golgotháját:
Fénylőn ragyogva, lángolóan égve, —
És feljutunk hozzá a tiszta égbe! . . .

Magam vagyok ; oltárodát diszitem.
 A lelkem távol, testem van csak itten,
 Az messze száll . . . Ma van karácsonyeste.
 Hová röpülne hát, mint Bethlehembe ? . . .
 S a mint a lelkem e helyet elérte,
 Már ott fogadja angyalok zenéje.
 Egy gyermeket köszönt az égi ének ;
 A menny kinyílt s mosolyg reá . . . s szegénynek
 Oly elhagyott helyen s jászolyban ágya,
 S zeng mégis ott az angyalok danája ;
 Dicséret, áldás száll az ég úrának . . .
 Miért ? . . . Hiszen uralkodóra várnak,
 Az emberek királyi hőst remélnek,
 S e gyermekért száll égbe a dicséret ? . . .
 'Az angyalajk, ah, nem hazug s az áldja :
 «Imádd, dicsérd, ez itt az ég királya !»
 'Az ég királya ilyen nagy nyomorban ?
 A sárba', porban ? . . .

. . . Örület csak olyan !

Ah nem lehet ! . . . S felzúg a dal az égig ! . . .
 Oh Isten ez a szende gyermek mégis !
 Nem örület, a szeretet csodája !
 S oly végtelen ez érzelem ! . . . Hiába
 Csak Isten szíve gondolhat ki ilyet ! . . .
 S e szeretet érző szívet megihlet :
 Cérdeljetelek le emberek

eléje !

És adjatok alázatot

cserébe !

S letérdelek oltárod zsámolyára,
 És könyezem a bűnt . . . Oh ily nagy ára ! . . .
 Midőn nyomorba', bűnbe', sárba' jártam,
 Szeret s keres és törve tör utánam !
 Hogy szívemet az ég felé terelje,
 A mennyet is ott hagyja nagy szerelme.
 Nyomorba jó, a barmok jászolyába,
 Hogy ez legyen szegénynek gazdagsága ! . . .
 . . . S most újra várunk ! . . . Annyi még a bánat,
 Még úgy sajog bűnös szívünk utánad ! . . .
 Oh jöjj közénk, oh újra szállj a földre . . .
 S maradj velünk, maradj itt mindörökre !
 A földön itt a szenvedély tüzében
 Élünk s a bűnnek gyászos éjjelében,
 Maradj velünk, mert elveszünk ! . . .

. . . A sajkánk

Cerád szorul ! . . . Oh felborul . . .

Tekints ránk !

S Ő szól szeliden, bánatos mosolylyal
 — Uihar után a napsugár az olyan — :
 «Te kishitű sereg ! Itt van lakásom,
 Hisz itt vagyok s nem alszom az oltáron ;
 Csak várok itt, s ki jő, szívemre zárom ;
 Oh jer tehát s szeress fiam, leányom !
 Csak jer s szeress ! ezért maradtam itt lenni ;
 Szerelmedet koldulja tőled Isten . . .»
 A szívemet, szerelmemet ? ! . . . Nem értem,
 Hogyan tehetné ezt az Isten értem ? . . .
 A szívemért ? . . . hogy én, bűnös szeressem,
 Lett oly kicsiny, kisebb mint Bethlehemben ? . . .
 Daloltak ott az angyalok s itt nincsen,
 Csak az, tövist ki útjaidra hintsen,
 Ki meggyalázzon, újra felfeszítsen ! . . .
 S sebzett szívednek bús keserveit sem
 Öntöd ki ! . . . Jézus végtelen szegény itt,
 És megvetett szerelmed ! . . . Tört reményét
 Oh mégis hány találja fel Cenálad ! . . .
 Nagy vagy Te mégis, mert nagy az alázat !
 Nagy vagy Te itt : kicsinységed mutatja !
 A pompa, fény a képzelt nagynak útja,
 Ki nagy valóban, annak önmagába'
 Ugyon hatalma ! . . . És ki nagy a sárba',
 Az nem lehet, csak véghetetlen Isten ! . . .
 Ceroskadva és hön imádlak itten,
 Nagy Isten ! . . .

Oh hulljatok, boruljatok

eléje !

Alázatér' a szív a bér

cserébe !

Sőtét a templom ; még magam vagyok csak.
 De hallga, már harangok hívogatnak ! . . .
 Az oltár fényben uszik nemsokára
 S nem látszik majd a szende mécs világa.
 — Ugyétek el a fényemet, ti gyertyák ! . . .
 Ki hű, kitartó, ily szerény, ha látják.
 Szívének lángja szüntelen világol,
 De félreáll kevély szívek utjából ;
 Az űr jutalma, vágya s édessége :
 Csak ez az út — alázat visz az égbe !

Horváth Jenő.

Eucharistia

MI AZ EUCHARISTIA? A köztünk lakozó Istenember, Jézus Krisztus, ki láthatatlanul újra és újra éli történelmi életét, annak minden titkával és folytatja sokkal szélesebb körben a földön megkezdett munkásságot. Ha összehasonlítjuk ezt a két életet, az elsőnek alapján látjuk a másodiknak, az Oltáriszentségnek jelentőségét és megjelölhetjük az Eucharistia helyét a hit-titkok természetfölötti organizmusában.

Mikor az isteni Üdvözítő dicsőséges föltámadása után negyven nappal fölment a mennybe, saját ígérete szerint nem hagyott minket árván, itt maradt közöttünk. Ugyanazért maradt, a miért a földre jött. S miért jött a földre? Szent Atanáz mondatával felelek, melylyel a megtestesülés ellen irányuló nagy eretnekségekkel szemben a katolikus álláspontot kifejezte: *Az Isten emberré lett, hogy minket, embereket isteniekké tegyen.* Tudjuk, hogy az egész üdvtörténet, a keresztény hitigazságok hosszú láncolata nem egyéb, mint az istenség belső életének külső folytatása és utánzása. S milyen az istenség belső élete? *Közlés és egyesítés:* az istenség közlése a személyekkel és a három személynek egysége egy Istenben. A megtestesülés tehát az istenség közlése az emberi természettel, hogy ez is Istennel egyesüljön. A Fiúisten emberi testet vett föl s az emberi természettel egy személyben egyesült, hogy ezt is azon viszonynak és egységnek részesévé tegye, melyben Ő van öröktől fogva a teljes Szentháromsággal. Így azonban még csak egy emberi természettel egyesült közvetlenül és lényegileg, még csak egybe ojtotta az isteni életet, az egész emberiséggel csak viszonyba lépett, azt csak képviselte, annak csak feje volt. Még életet sem lehelhetett belé, ellenállott a bűn. Előbb a megváltásra volt szükség. S ez az egy, az Istennel egyesült emberi természet be is mutatta a végtelen értékű keresztáldozatot a mennyei Atyának, a miért természetfölötti, isteni életet kapott az egész emberiség számára. Így azután az Üdvözítő nemcsak feje, képviselője, hanem éltető feje lett az emberiségnek. De az élet még mindig csak közvetve áradt az istenemberi Fejből az emberi tagokba. Az Üdvözítő még szorosabban akart egyesülni az emberiséggel, nemcsak feje, hanem lelke akart lenni a magába épített nagy emberi testnek, hogy jelen lehessen az egészben egészen és minden tagban egészen; azért megalapította az Oltáriszentséget, melyben mindenki magához veheti az egész Krisztust. Krisztus Urunk láthatatlan életének az Oltáriszentségben tehát az a jelentősége, hogy ezzel az Istenfiának egyessége az emberekkel tökéletesen bevégeződik és megpecsételtetik, hogy az emberek lényegileg és fizikailag az Üdvözítő testébe ojtassanak s mint annak valóságos tagjai az ő életében és a Szentháromsággal való egységében részesüljenek, vagyis vele együtt Isten valóságos fiai

legyenek. Hogyan történik ez az egyesülés, az Istenemberbe testesülés? Az Oltáriszentségnek, mint ételnek és itálnak vétele által. Csakhogy itt nem lehet természetes táplálkozásról szó, mely legfőleg a színek, a járulékok, eredménye lehet, hanem szellemi táplálkozásról, mert az Üdvözítő mint lélek van jelen, azzal a testével, melyet az istenség már megdicsőített és saját egyszerűségének és egyetemességének részesévé tett. A dicsőséges testnek ezen isteni tulajdonságai miatt válik lehetővé, hogy az egész emberiség és minden ember külön-külön az egész Krisztussal egyesüljön, a mi által tovább folyik és bizonyos tekintetben tökéletesbedik *a láthatatlan életben a látható életnek első nagy miszteriuma: a megtestesülés.*

A megváltó áldozatban is közelebb akart hozni minket az Üdvözítő. Az volt az óhajta, hogy ne csak Ő, hanem az egész emberiség és minden ember külön is áldozatot mutasson be, még pedig Őbenne végtelen értékű áldozatot. Ehhez kettő volt szükséges. Először, hogy Ő, mint áldozat, közöttünk maradjon, másodsor, hogy Vele, mint áldozattal, egyesülhessünk. S ez megtörtént az Eucharistiában, melyben áldozat az Üdvözítő, mutatják ezt a külön színek — a kenyér és a bor, látszólag Krisztusnak elválasztott teste és vére. — S ez a föláldozott test és vér étel és ital. Magunkhoz vehetjük s így egyesülhetünk az áldozattal, hogy annak érdemeiben is részesedjünk.

Ime, a látható élet második nagy miszteriuma, a megváltás is továbbfolyik az Oltáriszentségben s tovább áradnak a megváltás gyümölcsei: a természetfölötti adományok, a kegyelem, mely átjárja a mi lelkünket s abban új, magasztosabb, természetfölötti életet nyújt, mely testünket is megdicsőíti s azt a föltámadásra megérleli.

Ezen két magasztos titok: a megtestesülés és a megváltás az Üdvözítő életének két határpontja, melyek köré csoportosul a többi titok mind, de a melyek maguk sem választhatók el, mert a megtestesülésben már a megváltás is megkezdődött. Innen van, hogy az Eucharistiában a megtestesülés az áldozattal együtt jelenik meg, együtt szerepel a szentmisében.

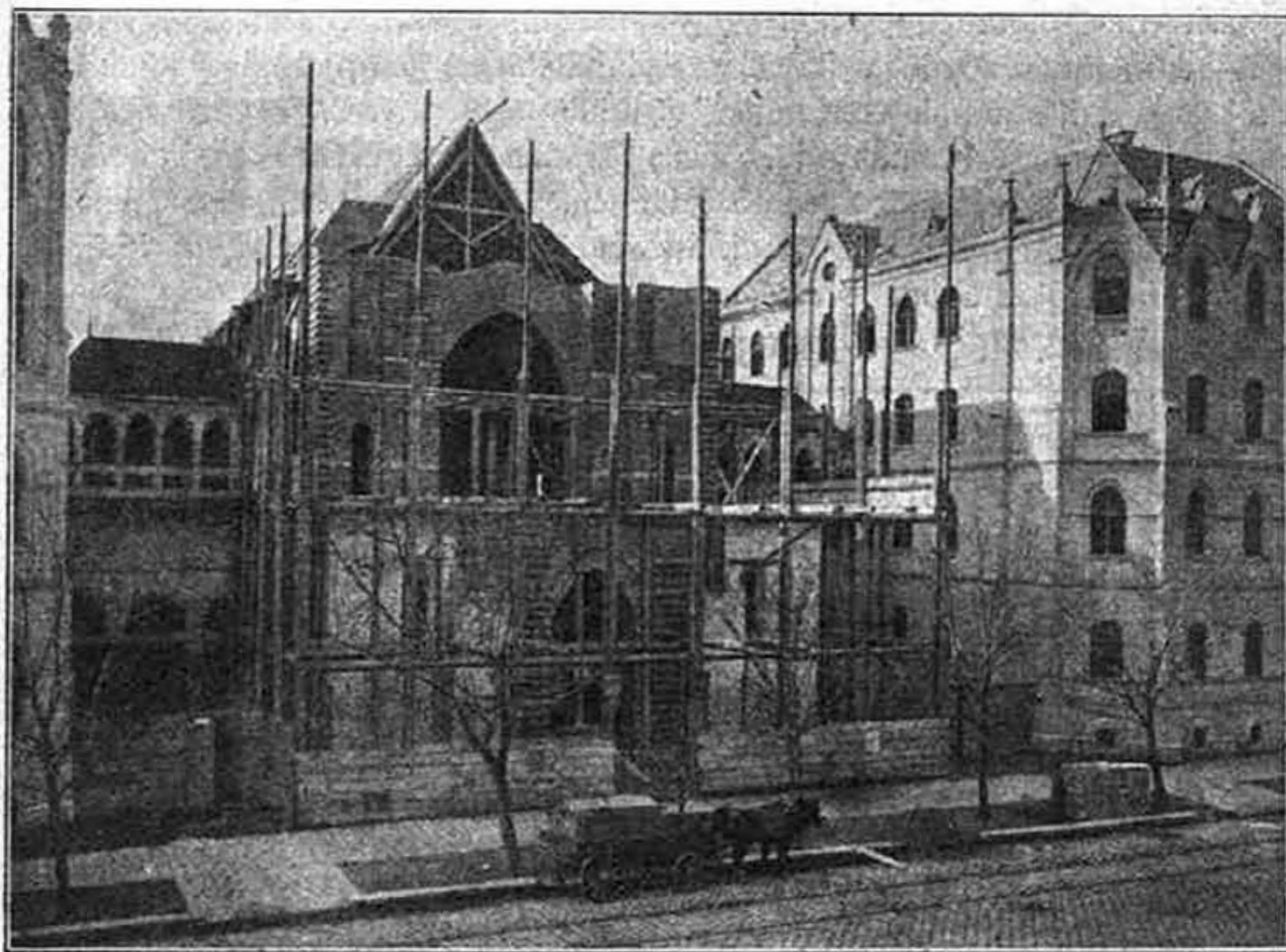
Az Üdvözítő földi életét két részre szoktuk osztani: rejtett és nyilvános életre; az Oltáriszentségben mindkettőt együtt találjuk. Változatlanul? Nem. A rejtett élet itt még rejtettebb s a mély titokzatosság fátyola takarja a nyilvánosat is, pedig ez annyival nyilvánosabb, a mennyivel nagyobb az egész föld a kis Palesztinánál, a mennyivel több most az előítélet, a képmutatás, a bűn, a betegség és nyomor, mint tizenkilencz évszázaddal ezelőtt. Igaz, az egyszerű fehér ostyában megjelenő és minden papnak engedelmeskedő Ur Jézusban inkább a bethlehemi jászol didergő kisdédét, vagy a Názárethben szüleinek engedelmes gyermek Jézust látjuk, de a minden városban és legkisebb faluban jelenlevő, utcáinkon és utainkon haladó Oltáriszentségben ki ne ismerné föl a nyilvános élet fáradhatatlan Mesterét, jó Pásztorát, ki

rövid három év alatt többször végigjárta hazáját s mindenütt tanított, áldott, vigasztalt és gyógyított?

Tanit ő most is, ismételi azokat a fönséges igazságokat, melyeket az akkori emberek meglepetésükben evangéliumnak, jó hirnek neveztek s a melyek a maguk egyszerűségében most is majd olyan idegenszerűeknek, olyan újaknak tetszenek, mint akkor; a világ nem tudta őket megszokni, annyira ellenkeznek az ő szellemével. Nem csodálkozik-e a mai, kenyérkérdésbe bonyolódott szocziálista társadalom, ha az Üdvözítő újra megnyitja ajkát és elmondja világot megújító programbeszédének első mondatát: Boldogok a szegények... Nem csóválja-e a fejét ez a tolakodó, kíváncsi, tudásszomjas, a tudományt népszerűsítő emberiség, ha az Üdvözítő tovább folytatja, hogy boldogok a szelidek, az egyszerűek, a simplex emberek? Dehogyan hiszi ezt el, nem is hallgatja meg, sőt még hirdetője is alig akad, a ki ezt úgy el merné mondani, alig vannak apostolok, kik alázatosan utána mondanák a Mesternek egyszerű tanítását; idomítják, alakítják, míg olyan kifejezést nem találnak rá, melyen minden hallgató a maga meggyőződését érti. Pedig ma, az elméletek zűrzavarában, mikor az igazság annyit szenved, mégis milyen jól hangzanak ezek a csodás tételek az Üdvözítő társaságában, ki most dicsősége trónján ül s e földön szegény, szelid és alázatos szivü volt.

De nemcsak a tanítást folytatja a szentségi Üdvözítő, hanem a nyilvános élet számos csodáját is, melyekkel az emberek testi, lelki nyomorait enyhíti: erősít, vigasztal, gyógyít. Az egész világon feléje tódulnak a gyengék, a szomorodottak, a betegek s nyomában fölhangzik az evangéliumi segélykiáltás: Jézus, Dávid Fia, könyörülj rajtunk! Pedig ma számtalan a gyöngye, a keseredett, a nyomorult ember. Az igazi nagy jellemek veszendőben, a szivek békéje, nyugalma tűnőben, a megelégedés kevés. A boldogságot állandósító hűség, a boldogságot termő önzetlenség, őszinte szivjóság olyan ritka. S az élet nehéz, keserű áldozatok árán osztja az érdemeket s könyörtelenül vágja a fájó sebeket. A súlyos megpróbáltatások után hány embernek egyedüli s valljuk meg, mindenkinek egyedül igaz támasza az Üdvözítő, ki a legméltóságosabb Oltáriszentségben hozzánk jön, végtelen szeretete hevével magába izzasztja egész valónkat, belénk leheli az ő szellemét, a béke és a megelégedés szellemét s isteni mindenhatóságával behegeszti sebeinket. Középpont az Oltáriszentség, körötte az élet körfutása. Terhelten jönnek ide az emberek és friss életkedvvel mennek el. Így ujul meg a föld színe. Fájdalom, ez a jó Jézus, a csodált Mester és gondos Pásztor az Eucharistiában is hálátlansággal találkozik, tűr, szenved úgy, mint látható életében. Csodálatos, az embereket mintha hidegen hagyná ez a szeretet, mert akkora, hogy föl sem tudják érteni. Akadnak Judások, Kaifások s a hú apostolok is elfutnak a nagy veszedelem idején. Ma is úgy van, mint akkor: az Üdvözítőt csak a jámbor nők és a buzgó papok, a szent Jánosok nem

hagyják el soha, de ezekből is alig jut minden Kálváriára egy. Azért szeretjük őket annyira. A szenvedés után következett a föltámadás és a megdicsőülés. S ez a dicsőséges élet az Oltáriszentség tulajdonképeni élete, mert itt az Istenember teste a legnagyobb tökéletességet érte el, a melyre az anyag csak képes: mintegy átolvadt az istenségbe s annak tulajdonságaiban részesedett. Mi érezzük ezt a dicsőséget s hódolattal borulunk le előtte. Fényes körmeneteket, fölvonulásokat rendezünk, himnuszokat éne-

Az épülő Erzsébet-Örökimádás-templom.

(Balra az Oltáregyesület háza, jobbra a Mária-Reparatrix-apácák kolostora.)

kelünk s ezekben az ünnepi pillanatokban, mintha már a mennyei szentek énekével egybeolvadna a mi dalunk: hiszen a köztünk jelenlevő dicsőséges Uristent dicsőítjük e földön úgy, mint ők a mennyben. Így varázsoljuk kellemessé földi zarándokutunkat, így érezzük magunkat otthonosan már a siralomvölgyében és csitítjuk a szív mélyén szunnyadó honvágyat, mely az ég felé irányul. De ha a mennyei honvágy is elcsitul az Eucharistia közelében, annál inkább elnémul szívünknek az a bohó kívánsága, bárcsak láthattuk volna az Ur Jézust földi életében és csodálhattuk volna a mélységes titkokat! Hová kívánkozunk? Ma minden ország Palestina, minden falu

Bethlehem, Názáreth, Jeruzsálem, minden templom utolsó vacsora terme, minden oltár Kálvária, minden tabernákulum szentsír. Mit akarunk látni többet, mint az Oltáriszentséget, az összes titkok foglalátát, bevégzett tökéletességét és örökös folytatását. S itt nemcsak néznünk, nemcsak csodálunk kell, itt egyesülhetünk. Az Oltáriszentség szerepe épen abban nyilvánul legfőképen, hogy minket egyesít a titkokkal, hogy részeivé tesz a megtestesülésnek és a megváltó áldozatnak, belénk önti az Ur Jézus szellemét és jótékonyan érvényesíti rajtunk az Ő isteni mindenhatóságát. Az Oltáriszentség tehát egyesítő erő, egyesíti az embereket Krisztussal egy testbe s így a mennyei Atyának fiaivá, a Szentlélekisten templomaivá teszi. Ez a titokzatos erő, s annak eredménye a titkos testvéri érzés egyesít e földön minden igazán katolikus szívet. Ezt a páratlan egységet megpecsételi rendíthetetlen hitünk az Egyház éltető lelkében, az Oltáriszentségben jelenlevő Ur Jézusban, ki előtt leborulunk észszel és szívvel s megvalljuk hitünket külön-külön: Én Uram és én Istenem!

Lepold Antal.

A szentmise áldozati jellege

VALAHÁNYSZOR áldozatról hallunk, vagy áldozatra gondolunk, azonnal az ószövetség véres áldozatai jutnak eszünkbe. A fényes jeruzsálemi templomot látjuk magunk előtt előcsarnokával és nagy érczoltárával, megjelennek előttünk a leölt állatok, a lobogó áldozati tűz és a gomolygó füst. Ez a gondolat annyira hozzánőtt lelkünkben ama szóhoz, hogy szükség-szerűleg együtt lépnek föl öntudatunkban és szinte megfélekedzünk egyéb áldozatról, különösen a legfőbb, legfőnségesebb és legigazibb áldozatról, a szentmiséről.

A szentmise valóságos áldozat és betetőzése az ószövetség áldozatainak, melyek csak előrevetett árnyékai, megjövendölései az ujszövetség áldozatának. Az egyház a szentmiséről azt mondja, hogy «a szentmisében igazi és valóságos áldozat mutattatik be Istennek» és kizárja közösségéből azokat, kik ezt tagadják. A szegletkő, melyen az egyház tanítása épül, Malachiás próféta jövendölése. Midőn a zsidók a második templom fölépítése után Isten ismételt intésére sem akartak kiemelkedni abból a vallástalanságból, melyet a fogságból magukkal hoztak, Isten Malachiás prófétát küldötte hozzájuk, hogy őket megfenyítse. Egyéb bűnök mellett nagy volt a hanyagság az áldozatok bemutatásában. Az erre vonatkozó törvényeket lábbal tiporták, sértetlen állatok helyett minőket a törvény előirt, sántát, vakot, vagy hitványt áldoztak, melyeket értékesíteni ugysem tudtak volna s ezeket is tisztelet nélkül mutatták be. Ezért mondja nekik az Ur a próféta

által: «Nem kedvellek titeket és az ajándékot nem veszem el kezeitekből.» S miután az Ur a fölháborító jelennel szemben kifejezte haragját és a hűtlen népet elvetette, egy más kép merül föl mindentlátó szemei előtt, melyben a közeljövőt szemléli. S az Ur, a mit lát, ily szavakban adja a próféta ajkaira: «Napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között és minden helyen áldoznak és tiszta áldozatot mutatnak be az én nevemnek, mert nagy az én nevem a nemzetek között». Mit jelent ez a kép? Az ószövetségre nem vonatkozhatik. «Napkelettől napnyugatig nagy az én nevem a nemzetek között»; e szavak az ószövetségi történet egy szakában sem teljesedtek. Hiszen a zsidók Istenének dicsősége arra a néhány országra sem terjedt ki állandóan, melyek Izraelt környezték, annál kevésbé töltötte be a föld határait. Tehát arról az időről van szó, mikor az igaz Istent a napkelet és napnyugat határolta minden nemzet nagynak, hatalmasnak dicsőíti és a választott néppel együtt borul le imádására. Azon képnek a színtere az ujszövetség. S melyik az az áldozat, mely minden helyen bemutatatik az Ur nevének? Az előbbiek alapján bizonyos, hogy az ujszövetségben kell keresnünk. Ennek kezdetén ott áll a nagy áldozat a szent kereszt oltárán. Vajjon ez az? Nem! Az Ur Jézus áldozatát nem minden helyen, hanem csak a Golgothán mutatta be. Vagy talán a jövendölés nem teljesedett be? Itt az ujszövetségi Szentírás igazít el minket. Az Apostolok Cselekedetei szerint az antiochiai egyház tanítói «az Urnak szolgáltak», a mi a szentirási nyelvhasználat szerint ezt jelenti: áldozatot mutattak be. És szent Pál a zsidókhöz írt levelében ezt mondja: «Van oltárunk». A hol pedig oltár van, ott áldozatnak is kell lenni. Az ujszövetségben eszerint az Ur Jézus áldozatán kívül van egy más áldozat is, melyben a szentmisére ismerünk, ha a szent hagyomány alapján annak az áldozatnak mivoltát kutatjuk. Malachiás jövendölése is csak a szentmisében teljesedhetett, mivel nincs más áldozat az ujszövetségben, mely megfelelné a próféta szavainak.

Az a gondolat, mely az ószövetségi áldozatok háttere, a szentmisében is érvényesül. Az ószövetségi áldozatok alapgondolata Isten legfőbb uralmának és az ember alávetettségének elismerése és külső kifejezése valamely tárgy átváltoztatása által. Midőn Jahvenak áldozatot mutatott be a hívő zsidó, egyrészt el volt telve attól a gondolattól, hogy a Jahve az Ur, ki fölött senki sincsen, kinek alá vannak vetve a pogányok istenei is, másrészt pedig érezte, hogy ő is alattvalója ennek az Urnak, hódolásra és imádásra köteles, mindene ennek az Urnak a jóvoltából van és tőle függ, nemcsak azért, mert teremtmény, hanem különösen, mert bűnös és bűnössége miatt az Ur haragját vonta magára. Ezzel a tekintettel vezette állatát a templom előcsarnokába, hogy átadja a papoknak az Ur számára égő áldozatul, ezzel a meggyőződéssel hintette reggel és este a tömjént az arany oltárra jóillatu hódolatul.

Ebben áll az áldozat lényege s ez közös az ó- és ujszövetség áldozataival, hozzászámítva még az isteni eredetet. Azonban az átváltoztatás módja nem csekély különbséget teremt közöttük, melynek alapja a két szövetség különböző szellemében van. Az ószövetség közönséges, érzéki. Nyilvánvaló a törekvés mindent szem elé állítani, megfoghatóvá tenni. Ez az áldozatok jellege is. Az Isten fönségének és az ember kicsiségének átértéséből származó áldozati cselekvés, mint leölés, vérontás, égetés és lerontás jelentkezik. Az ószövetségi ember, ha az Istent tisztelni óhajtja, a fölajánlott állatot a szentélyben leöli és elégeti; ha bort vagy olajat akar áldozni, hasznavehetlenné teszi az által, hogy a földre önti.

Egészen más az ujszövetségi áldozat jellege. Az ujszövetség jellemvonása az érzékektől való elvontság; nem a külső, a látható a fő, hanem a belső, mely nem szükségképen nyilvánul érzéki tettekben. Ezért a szentmisében az átváltozás sem olyan, mint a régi áldozatokban volt, hanem láthatatlan, de mégis valóságos átváltozás. Az Ur Jézus, ki megdicsőülten az Atya jobbán ül egyenlő hatalommal és dicsőséggel, leszáll égi trónjáról és mint az ujszövetség papja, fölajánlja magát az Atyának a szent ostya alá rejtőzve. A mennyben, mint az Atyával egylényegű Isten fogadja az égnek imádását és hódolatát; az égi csillagok ezreire és az emberek millióira, mint teremtő tekint; az Atyával együtt Ő az Ur, kihez a jámborok imáikat küldik; ki nem engedelmeskedik, hanem uralkodik; ki dicsőségét senkitől nem kapta, hanem a ki csak megdicsőült valaha, az ő kegyelméből dicsőült meg. A dicsőséges Jézus a pap szavaira «Ez az én testem» és «Ez az én vérem kelyhe stb.» ugyanazzal az áldozatos lélekkel jelenik meg az oltáron a kenyér és a bor színe alatt, melylyel a keresztfán meghalt. Magával nem gondol, csupán az Atya isteni fensége, hatalma és mindenhatósága lebeg szemei előtt, átjárja egész valóját és ezen méltóság elismeréseül főpapi hatalmánál fogva fölajánlja önmagát, a legbecsesebbet, a mi csak létezett a világon. Az oltáriszentségi Jézus «az alázatos szívű Jézus»; előtte csak az Atya az Ur, minden más, még az Ige, az Atya leghűbb képmása is hódolatra köteles, azért van, hogy az Atya dicsőségét és hatalmát tanusítsa. Ebben áll a szentmise lényege. Az áldozati átváltozás oly módon valósul meg, hogy a dicsőségesen uralkodó Jézusból alázatosan hódoló lesz.

Mily kedvesnek kell lenni a szentmisének a mennyei Atya előtt! Az áldozópap az Ur Jézus, a legméltóbb pap, ki valaha csak létezett, kinek szándékához szó nem férhet, kinek bűne az áldozat értékét nem kisebbíti. Az ő végtelen szeretete Isten iránt csalhatatlanul biztosítja az áldozat szives fogadtatását. Az áldozat tárgya az Ur Jézus, Isten legteljesebb szeretetének birtokosa. Abban a szeretetben részes, melylyel Isten önmagát szereti; ő az, kiről írva van, hogy «az Atya dicsőségének fénye» és «valójának képmása», «méltóságosabb az angyaloknál»; róla mondja az Atya: «Ez az én szerel-

mes fiam, kiben nekem kedvem telik». Vegyük hozzá azt a viszonyt, melyben mi a szentmisével állunk! Az Ur Jézus a szentmiseáldozatot a mi nevünkben mutatja be, tehát vele együtt mi is áldozunk. Nemcsak Ő áldozza föl magát, hanem mi is föláldozzuk Őt, a mennyiben mi helyettünk áldozik. Ő a mi papunk s a mit a pap áldozik, azt népe képviselőjében áldozza föl. Mi az Ur Jézusban mindenünk legbecsesbjét hozzuk áldozatul. Vannak az emberiségnek jelesei, jótevői, van gyémántja, aranya és ezüstje. De ha mindezt föl is áldoznók az Isten imádására, mi volna a szentmiséhez képest, melynek áldozata az Ur Jézus, ki nélkül semmi sem vagyunk az Isten szemeiben, ki méltóvá lett a mennyei Atya tekintetére és kiemelt abból a származás helyzetből, melyben kevesebb voltunk, mint a föld pora. A mennyei Atya telve van vágygyal ezen áldozat iránt. Malachiás által azt üzenté Isten a tiszteletlen zsidóknak: «Nem kedvellek titeket és az ajándékot (áldozatot) nem veszem el kezeitekből». Nekünk pedig mintha azt mondaná a szentmisére utalva: Oh! én igen szeretlek titeket ezen áldozat miatt és szívesen veszem az ajándékot kezeitekből! Csak áldozatok! *Sebes Ferencz.*

Jelenet a harminczéves háboru elejéről.

ISMERETESEK a harminczéves háboru előzményei. A katolikusok és protestánsok közt az «evangelikus unio» s a nyomában alakuló «katolikus liga» létrejöttekor már annyira kiélesedett az ellentét, hogy csak parányi szikrára volt szükség, mely a harcz tüzet lángalobbantsa. S ez nem is késett soká.

Elsőben is Csehországban gyújtott szövétneket a harcz furiája. Mikor Mátyás király a protestánsok tulkapásainak megfékezésére 1618-ban rendeletet bocsátott ki, azok megsértődve Thurn Henrik Mátyás gróf vezérlete alatt fegyvert ragadtak. Megrohanták a prágai királyi palotát s a királynak két tanácsosát az ablakon kidobták. Lefoglalták a kincstárt s lassankint minden hatalmat magukhoz ragadtak. Majd egész Csehországot elfoglalták.

Mi sem természetesebb, hogy a király fegyver ellenébe fegyvert szegezett. Erre a fölkelő csapatok Morvaországon kezdve, sorjában elfoglalták a szomszédos tartományokat s egész Bécsig hatoltak. Ez volt a kezdet, az előcsatározás. Ám ebből a csete-patéból aztán olyan hadakozás kerekedett, hogy harmincz évre (1618—48) fölverte Európa nyugalalmát.

Morvaországi száguldozásukban elvetődtek a fölkelő csapatok a Szokolcza és Wellehrad közt fekvő *Hradist* városba is. Hradist városában ezidőtájt — 1605 óta — szent Ferencz rendjének magyar szerzetesei, még pedig az Üdvözítőről nevezett tartomány tagjai működtek az Annunciata-templom-

ban. A ferenczrendi krónikák följegyezték az utókor számára a támadás részleteit. Innen vesszük át mi is az adatokat.*

1619 május 12-én valami Stubenfull vezetése mellett lovascsapatok szállották meg a várost. Kremer Albert városbirát s a katolikus tanácsosokat hivataluktól megfosztották s helyébe Musik Frigyest tették meg bírónak. Az óvárosi szent Mihály-templomot szentségtelen kezekkel lefoglalták s a protestánsoknak adták át. Valami Ágoston nevű prédikátoruk nyomban le is telepedett itt. Ám ez csak az első lépés volt. Még sok mindenféle szenvedés, zaklatás várakozott a katolikus hivekre.

Alig néhány napra rá, május 18-án, valami Kunovics vezetése alatt kétszáz főnyi oláh gyalogosság szállta meg váratlanul a várost. Első dolguk volt, hogy lefoglalták szent György-templomát s átadták a protestánsoknak. A templom plébánosa, Kulissek Venczel, mikor a katonák berontottak, rosszat sejtve, futással keresett menedéket.

Fájt a ferenczrendi atyáknak, hogy a katolikus hivek a szent György városrészben pásztor nélkül sinylődnek, kitéve a protestánsok erőszakoskodásának. De még inkább féltették a templomfoglalók s templomrablók szentségtörő kezétől a legméltóságosabb Oltáriszentséget. Ugy szokás mondani, hogy az üldöztetés hitvallókat, sőt vértanukat nevel. Ez bizonyosodott be mostan is. A hradisti ferenczrendiek gvárdiánja, *P. Somlyai Mihály* hősi tette határozta el magát. Társai s a hívő nép kíséretében a lefoglalt templom elé ment. Félelem nélkül, büszke tartással belép a templomba. Egyenesen a főoltárhoz tart, magához veszi a szentségtartót, majd a szent olajat. Társai azalatt a sekrestyéből odahozták a szent edényeket. Erre visszafelé indul a menet s körmenetileg, ujjongó örömmel viszik az Oltáriszentséget a zárda-templomba, kísérve a hivek nagy seregétől, kik a történetek hírére tódultak a templomba. Mindez a protestánsok szemeláttára történik. És különös, azok a protestánsok, kik előbb halálra keresték a plébánost, nem emelik föl szavukat a ferenczrendi atyák eljárása ellen, nem zavarják őket, ujjukat se mozdítják; hanem mintegy megkövülve, némán és tétlenül szemlélik a látványt. Igazán páratlan jelenet!

Minden bántódás nélkül ér a diadalmenet a ferenczrendiek templomába. Ez volt aztán a nagyszerű szentségi körmenet! A jó atyák két álló évig őrizték templomukban a szent edényeket, mignem a császári hadak prágai győzelmével 1620-ban jobb idők állottak be a katolikusokra nézve. Buquoj generális visszavezette a városba az elűzött birót és plébánost, az elfoglalt templomokat pedig visszaadta a katolikusoknak.

Vajjon mi tetszik ki az emlitem nem mindennapos jelenetből?

* V. ö. Urb. Friedrich: Historia Provinciae Hungariae Ord. Minorum S. P. Francisci sub titulo SS. Salvatoris. Cassoviae, 1759. P. II. pg. 37.

Érezzük, hogy mi, ha mindjárt nem is tudjuk kellő szavakkal kifejezni. Érezhették ezt maguk a protestánsok is, ha nem is tudták mire magyarázni. Ma talán azt mondanók: ime, a pap lelki fensőbbsege! De a szentségi Ur Jézust sem szabad kifelejteni a számításból!

T. Kálmán.

A szentmise-áldozatról.

Rodriguez—Tóth: «A keresztény tökéletesség gyakorlása» című művéből.

A TRIENTI szent zsinat megparancsolta a hitszónokoknak és lelkipásztoroknak, hogy a hiveknek gondosan magyarázzák meg, mekkora kincset hagyott hátra Isten egyházának az Oltáriszentségben, hogy kiki igyekezzék ezt lelke üdvösségére értékesíteni.¹

A világ kezdetétől, vagy legalább is a bűnbeeséstől fogva, már a természeti törvény idejében is voltak áldozatok és mindig szükségesek voltak Isten megengesztelésére és végtelen fenségének tiszteletére. Ezért rendelt az Ur az ó-szövetségben papokat és áldozatokat. De mivel e törvény tökéletlen volt, tökéletlenek voltak áldozatai is. Áron papsága és áldozatai nem voltak képesek az embereket megigazultakká tenni s őket bűneiktől megszabadítani. «Mert lehetetlen, hogy a tulkok és bakok vére elvegye a bűnöket» — mondja az apostol.² — Más papnak kellett jönnie, Melkizedek rendje szerint és más áldozatot kellett bemutatnia, mely elég hatásossággal bírjon arra, hogy Istent megengesztelje és az embereket megszentelje. Ez a pap Jézus Krisztus, a ki magát az emberekért Atyjának föláldozta. Az ó-szövetség minden áldozata — mondja szent Ágoston³ — csak árnyéka és előképe volt az új-szövetség áldozatának; és a mint többféle szóval és különféle nyelven ugyanazon gondolatot fejezhetjük ki, épen úgy az ó-szövetség számos áldozata által ez igaz és egyetlen áldozat volt jelképezve.

Isten nagy számban rendelte el az ó-szövetségben az áldozatokat — folytatja ugyanazon szent egyháztanító — részint azért, hogy erőteljesebb és maradandóbb benyomást tegyenek az emberek kedélyére, másrészt azért is, hogy sokféleségükkel az unalmat s a megszokás egykedvűségét csökkentse, melyet ugyanazon dolog gyakori ismétlése rendszeren előidéz. — Az Ur különben azt rendelte, hogy az áldozati állatok tiszták és hibátlanok legyenek, mert ezzel már jelezni akarta, hogy minden bűntől ment az, a ki kész volt magát érettünk föláldozni.

Kétségtelen, hogy azon áldozatok akkor kedvesek voltak Isten színe előtt,

¹ Conc. Trid. sess. 22. ² Zsid. 10, 4. ³ S. August. lib. 1. contra adversarium legis et prophetarum c. 18; et De civitate Dei 1. 10. c. 6.

de csak annyiban, a mennyiben az emberek ezen áldozatokkal elismerték, hogy Megváltónak kell majd jönnie, a ki maga lesz az igazi áldozat. Mert a mint ez a Megváltó megjelent, az előbbi áldozatok visszatetszőkké váltak Istennek, miként a zsidókhöz irt levelében az apostol is határozottan kijelenti: «E világra bejövén, így szól: Áldozatot és ajándékot nem akartál, testet pedig alkottál nekem. Az égő és bűnáldozatokat nem kedvelted. Akkor mondám: Ime, jövök! A könyvben főleg felőlem van írva, hogy cselekedjem, Isten, a te akaratodat». ¹ Isten egyszülött Fia emberi testet vett föl, hogy Atyjának akaratát teljesítse és a kereszten miérettünk áldozatul mutassa be magát. Mihelyt tehát az előre jelzett valóság e világba lépett, eltűnt az árnyék, elenyésztek az előképek; a régi áldozatok nem tetszettek többé Istennek.

Ez az áldozat az, a melyet mi az új-szövetségben, a szeretet szövetségében birunk és a melyet mi a szentmisében naponként bemutatunk; maga Istennek egyszülött Fia a mi áldozatunk. «Önmagát adta érettünk Istennek kellemes illatu ajándéku és áldozatul». ² Mindez nem csupán elmélkedésből meritett szent gondolat, hanem tényleges igazság, melyre a hit tanít bennünket.

Kétségtelen ugyan, hogy a szentmise Krisztus halálának emléke, mint ez Üdvözítőnk szavaiból is kitűnik: «Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre»; ³ de Krisztus Urunk szavaiból az is világos, hogy e cselekmény nem csupán emlékeztet minket a mennyei Atyának érettünk bemutatott nagy áldozatra, hanem megisméltése ugyanazon áldozatnak, ugyanazon érdemmel és értékkel. Az áldozat bemutatója is ugyanaz. Krisztus Urunk a kereszten pap és áldozat volt egyszerre, épen úgy oltárainkon ma is áldozat és pap, a ki, papjainak szolgálata által, önmagát mutatja be mennyei Atyjának. A ki a szentmisét mondja, Krisztus személyét képviseli; Krisztus nevében és mint az ő szolgálja, mutatja be az áldozatot. Ez kitűnik az átlényegítés szavaiból is; mert a pap nem mondja: ez Jézus Krisztus teste — hanem: «Ez az én testem»; ⁴ minthogy Krisztus személyében beszél. Krisztus a főpap, ő mutatja be az áldozatot. Azért nevezi őt a királyi próféta és az apostol: «Te pap vagy mindörökké Melkizedek rendje szerint». ⁵ «Te pap vagy mindörökké.» ⁶

Helytelenül neveznök őt örök papnak, ha csak egyszer mutatta volna be az áldozatot; de teljes joggal tekintjük őt annak, mert ő az idők végétéig folyton mutat be áldozatot Istennek. «Mert ilyen főpap kellett nekünk — mondja az apostol — szent, ártatlan, szeplőtelen, a bűnösöktől elkülönzött és az egeknél fönségesebb, ki ne legyen kénytelen mindennap,

¹ Zsid. 10, 5—7. ² Efez. 5, 2. ³ Luk. 22, 19. ⁴ Máté 26, 26. ⁵ 169. Zsolt. 4.; Zsid. 7, 17. ⁶ Zsid. 7, 21.

mint a papok, előbb saját vétkeiért tenni áldozatot, azután a népért. Ki az ő testének napjaiban könyörgéseit és esedezéseit nagy kiáltással és könyhullatásokkal bemutatván annak, a ki őt megszabadithatá a haláltól, meghallgattatott az ő hódolatáért.»¹ — Szükségünk is volt egy oly főpapra, a ki az Isten haragját megengesztelhetette, nem a törvény által előirt áldozati állatok vérével, hanem saját vérével és halálával.

Vegyük itt fontolóra a csodálatraméltó bölcseséget, mely azon eszközökből világlik ki, melyeket az emberek üdvére fordított és abból, hogy ezen áldozatot mindenek fölött kedvessé és értékessé tette. Mint szent Ágoston helyesen megjegyzi,² az áldozatnál főképen négy dolgot kell tekintetbe vennünk: először, hogy kinek mutattatik az be; másodsor, hogy ki mutatja be; harmadsor, mi mutattatik be áldozatul; negyedsor, kiért mutattatik be.

Isten végtelen bölcsesége mindezt úgy intézte el, hogy e négy szempont őbenne egyesüljön; mert ugyanaz, a kinek, a ki, s a mit bemutat, és ugyanaz, a kiért bemutatattatik az áldozat, a mennyiben, emberi természetünket fölvéve, velünk titokzatosan egyesült, velünk mintegy egygyé vált. Azért volt annak az áldozatnak oly nagy értéke, hogy kibékülésre birta a mennyei Atyát, a kinek az egész világ bűneiért teljes elégtételt nyujtott, mint szent János evangélista mondja: «Ő engesztelő a mi bűneinkért; nemcsak a mieinkért, hanem az egész világéiért»³ sőt millió és millió világ bűneiért is. — Mint a hittudósok és a szentek mondják, ez az áldozat nemcsak teljes elégtételt nyujt, hanem túlaradó is; oly fizetés ez, mely a tartozás összegét messze fölülmulja, oly elégtétel, mely a mennyei Atyának sokkal jobban tetszik, mint a mennyire visszatetsző volt a bűn.

Minthogy tehát Krisztus Urunk maga az áldozat és föláldozó egyszerre, mit sem veszít értékéből és hatásából ezen áldozat, ha mindjárt rossz papnak kezei által volna is bemutatva; mindig csorbitatlanul üdvére és javára válik azoknak, a kikért az áldozat bemutatattatik, épen úgy, mint az alamizsna, melynek összege ugyanaz a szegényre nézve, a ki azt átveszi, ha mindjárt istentelen ember kezéből fogadta is el. A szentmise belértékét önmagából meríti és saját erejéből használ azoknak, a kikért a pap bemutatja.

Ezt a trienti szent zsínat is tanítja.⁴ «Egy és ugyanazon áldozat az; ugyanaz, a ki most a papok kezeivel mutattatik be magát és a ki egykor a kereszten függött; csak a föláldozás módja különböző.» E különbség pedig abban áll, hogy a kereszt áldozata véres volt, mert Krisztus akkor szenvedőképes testben élt és halandó volt; ellenben most vérontás nélküli az áldozat, mert, mint az apostol tanítja: «Krisztus halottaiból föltámadván, már nem hal meg, a halál őrajta többé nem uralkodik».⁵

¹ Zsid. 7, 26. és 27. ; és 5, 7. ² S. August. De Trinit. lib. 4. ³ Ján. 1. lev. 2, 2.

⁴ Concil. Trident. Sess. 22. c. 2. ⁵ Róm. 6, 9.

A világ Megváltója nem akarta, hogy áldozata a kereszten való szenvedésével véget érjen; hanem, mivel «ő pap mindörökké», papságát és áldozatát folytatni akarta Egyházában, és pedig pap lévén Melkizedek rendje szerint, a ki egykor Istennek kenyeret és bort ajánlott föl — azt akarta, hogy ezen áldozat is a kenyér és bor színe alatt mutattassék be. Azért, mint az apostol mondja: «Az Ur Jézus, a mely éjjel elárultaték, vevé a kenyeret, és hálát adván, megszegé és mondá: Vegyétek és egyétek: Ez az én testem, mely értetek adatik; ezt cselekedjétek az én emlékezetemre».¹

Mikor az emberek életétől akarták őt megfosztani, ő épen ellenkezőleg, életet akart nekik adni; és hogy értelmünkhöz alkalmazkodjék, jegyesének, a látható egyháznak, látható áldozatot hagyott, mely a kereszthalált ne csak emlékezetünkbe idézze, hanem, mint azonos áldozat, ugyanazon erővel is bírjon bűneink megbocsátására és Istennel való kiengesztelésünkre. Azért lényegesítette át a kenyeret s a bort saját testévé és vérévé s a kenyér és bor színe alatt ajánlotta föl magát a mennyei Atyának. A hittudósok szerint ez volt az első szentmise s ez alkalommal szentelte Krisztus Urunk apostolait az új-szövetség papjaivá, és ama szavaival: «Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre»,² megparancsolta nekik és utódjaiknak, ezen imádandó áldozat bemutatását.

Ezért tekintik többen az Urnapját az Egyház legnagyobb ünnepének, mert a többi ünnep csak jelképezése vagy emléke a megtestesülés, vagy születés, a föltámadás, vagy mennybemenetel titkának. Istennek szent Fia nem lesz újra emberré, nem fog újra születni, sem újra föltámadni, sem ismét a mennyekbe fölmenni. Az Urnapja azonban nem egyszerű megemlékezés, vagy jelképezése ezen imádandó titoknak, hanem annak valóságos megisméltése és pedig mindannyiszor, valahányszor a pap az átlényegítő szavakat ismétli. Az a nagyszerű és fönséges áldozat naponkint megisméltődik oltárainkon is.

Valóban csodálatos az a szeretet, melylyel Krisztus Urunk az emberek iránt viseltetik; de komoly megfontolásra veendő az is, mily hála vagyunk e miatt kötelesek iránta; mert nem elégedett meg azzal, hogy a kereszten egyszer áldozza föl magát bűneinkért, hanem továbbra is itt maradt áldozatul; hogy nemcsak egyszer, hanem a hányszor csak akarjuk, naponkint, minden órában, egész a világ végezetéig, oly áldozatunk legyen, mely Isten előtt kedves és méltó hozzá, hogy bűneinkért és haragjának kiengeszteléseül, azt neki bármikor bemutathassuk.

Mi is volna a keresztény nép ezen engesztelő-áldozat nélkül? «Lettünk volna, mint Sódoma, és hasonlóknak volnánk Gomorrához»;³ és Isten már rég megbüntettetett volna minket vétkeink szerint. De ennek az áldozatnak az a

¹ Kor. I. lev. 11, 23. és 24. ² Luk. 22, 19. ³ Izai. 1, 9.

sajátsága, hogy Istent kiengeszteli, írja Aquinói szent Tamás,¹ az apostol szavaira hivatkozván: «Önmagát adta érettünk Istennek kellemes illatu ajándécul és áldozatul».²

Valamint az emberek néha valami szivesség, szolgálattétel, vagy ajándék által indítatva érzik magukat a nekik okozott sértés, vagy kár megbocsátására; épen ugy lehet ezen áldozat által Istent is kiengesztelni, hogy ismét az irgalom szemével tekintsen reánk. — Ha Krisztus halálakor a keresztfán állván, drága véreből pár csöpp reád hull, mily vigasztalás áradt volna el lelkedben és mennyi reménynyel teltél volna el örök üdvösségedet illetőleg! A lator, egész életén át rabló volt, de Krisztus Urunk megpillantásánál oly erős bizalmat érzett szívében, hogy belőle, a rablóból rögtön szent lett és a keresztről Isten országába jutott.

Istennek ugyanazon szent Fia, a ki magát akkor a keresztfán érettünk föláladozta, most is föláladozza magát naponkint érettünk oltárainkon; és a templomaiban bemutatott áldozat épen oly magas értékű és erejű, mint a kálvárián bemutatott áldozat. Azért mondja az Egyház: «Valahányszor ezen áldozatbárány emlékét ünnepeljük, mindannyiszor megváltásunk művét hajtjuk végre»;³ mert a kereszt véres áldozata kegyelmeinek és gyümölcseinek, a szentmise vérontás nélküli áldozata által, részeseivé válunk.

Ezen áldozatot azonban, épen kimondhatatlan fensége és értéke miatt, csak Istennek mutathatjuk be, mint a trienti szent zsinat figyelmeztet bennünket⁴. Olvasunk és hallgatunk miséket a szentek tiszteletére is; de magát a misét nem a szenteknek mutatjuk be, mert a pap nem mondja: én föláladozom neked e szentmisét, oh szent Péter, vagy szent Pál; hanem: én föláladozom neked, oh Uram! A pap hálát mond Istennek a szentek győzelméért, megdicsőüléseért és koronájaért, minthogy Isten az, a kinek kegyelméből és malasztjával a szentek a rossz fölött diadalmaskodtak; ellenben a szentekhez csak pártfogásukért és közbenjárásukért folyamodik az áldozó-pap, hogy azok, a kiknek emlékét üljük, az égben érettünk könyörögni méltóztassanak.

Ezen imádandó titok tehát szentség és áldozat is egyszersmind, jól lehet nagy a különbség a szentség és az áldozat között. Áldozat, a meny nyiben a pap azt a szentmisében Istennek föláladozza; mert a hittudósok szerint, az áldozat lényege a kenyérnek és bornak átlényegülésében áll Krisztus testévé és vérévé, melyet a pap Istennek bemutat és föláladoz, épen azon szavakkal, melyek az átlényegülést idézik elő. A véres áldozat abban a pillanatban volt befejezve, mikor Krisztus lelkét kilehelte; a szentmise-áldozat lényegileg akkor nyeri befejezettségét, midőn a pap a kenyér és bor

¹ S. Thom. p. 3. q. 4. art. 4. ² Efez. 5, 2. ³ Dominica IX. post. Pentec. secreta.

⁴ Concil. Trident. Sess. 22. c. 3.

fölött teljesen kimondta az átlényegesítő (a consecraló) szavakat. Mert akkor a szavak erejénél fogva Krisztus teste a szent ostyában és vére a kehelyben jelen van. A bor állagi átváltozása a kenyér átlényegülése után következik, és ez a Krisztus vére kiömlésének és lelke elválásának élő megjelenítése.

Az átlényegülés (a consecratio) után azonban, a mig csak a kenyér és a bor alakjai épségben maradnak, ha ez imádandó titkot a szentségházban megőrizzük, ha azt a betegekhez visszük, vagy ha azt a szent asztalnál magunkhoz vesszük — az csupán szentség és nem bir többé az áldozatnak sem tulajdonságaival, sem erejével. Mint szentség, a többi szentségekhez hasonlóan, üdvhozó annak, a ki azt méltólag fölveszi és mindazon kegyelmek részesévé teszi, melyek ezen szentséghez vannak kötve. De mint áldozat, nem szoritkozik csupán az áldozatot bemutató papra, hanem üdvös mindazoknak, a kikért a szentmise-áldozatot följánlja és bemutatja. Ezt tanítja a trienti egyházsinat is, midőn azt mondja: ¹ «Jézus Krisztus ezen isteni titkot két okból rendelte: először, hogy mint szentség lelkünk táplálékául szolgáljon, hogy benne a lelki élet följuljon, megerősödjék és tartóssá váljék; másodsor, hogy az Egyháznak folytontartó áldozata legyen, melyet Istennek bemutatasson elégtételül bántalmainkért, hálául kegyelmei és jótéményeiért, könyörgésül, hogy oltalmat és támogatást nyerjünk gyengeségeinkben és segítséget mind általános, mind pedig különös szükségünkben».

Nemcsak az élőknek üdvös ezen szent áldozat, hanem azoknak is, a kik már ez életből Isten kegyelméből kimultak és bűneikért a tisztító tűzben vezekelnek. Valamint a pap, a ki a szentmisét végzi, ez áldozatot önmagáért és másokért mutatja be; ugy a jelenlevők is följánlhatják azt önmagukért és másokért is. Mert, ha például valamely város kijelölt bizottsága által a fejedelemnek ajándékot küld, az ajándékozásban része van az egész város lakosságának. Ekképen mindazok résztvesznek a szentmise áldozatában, a kik azon jelen vannak, ámbár egyedül a pap mondja a szentmisét.

Jóllehet, kizárólagosan a papot illeti meg az áldozat bemutatása és az átlényegülés eszközlése, mert ő nyert erre Istentől hatalmat és megbizást; mindazáltal a többi jelenlevők is, a pappal együtt följánlhatják a szentmisét. Hisz maga az Egyház utasítja a papot, hogy a följánlásnál szólítsa föl a jelenlevőket: (Orate fratres) «Imádkozzatok, testvéreim, hogy az én és a ti áldozatotok kedves legyen a mindenható Atyaistennél». És valamivel később így imádkozik a pap: «Emlékezzél meg, Uram, szolgálóidról, a kikért ez áldozatot bemutatjuk, vagy a kik ezt neked följánlják». — Ennek megfontolása mindenkit hathatósan ösztönözhetne arra, hogy szívesen legyen jelen a szentmisénél.

¹ Concil. Trid. Sess. 22. c. 3.

INNEN-ONNAN

Bucusu az első szentáldozás alkalmából. Számos főpap azzal a kéressel fordult X. Piushoz, hogy az első szent áldozáshoz járulók és ezek hozzátartozói számára bucsut engedélyezzen. Ő Szentsége szívesen teljesítette a jámbor kérést s a bucsuk és szent ereklyék bizottságának 1905 július 12-én kelt írása szerint teljes bucsut engedélyezett mindazoknak, a kik az első szent áldozáshoz járulnak. A szentgyónás és a pápa szándékára való imádkozás természetesen oly föltétel, mely nélkül az először áldozók sem nyernek teljes bucsut. Ugyancsak teljes bucsuban van részük az először áldozók rokonainak is harmadizik, ha meggyónnak, megáldoznak, a pápa szándékára imádkoznak s az első szent áldozáson jelen vannak. Azok pedig, kik az első szent áldozáson legalább töredelmes szívvél vesznek részt, hét évi és hét quadragenárius bucsut nyerhetnek. Minde bucsuk a megholt hivekre is alkalmazhatók. Ő Szentségének ez a nagylelkű intézkedése remélhetőleg hathatósan fogja emelni az első szent áldozás jelentős ünnepségét.

Szent Imre és szent Erzsébet centenáriuma. Kegyeletes lélekre vall a történelem nagyjairól való hálás megemlékezés s azért csak dicsérni lehet azt a nemes buzgalmat, melylyel ritkább évfordulók alkalmából fölujtják az elmúlt idők kiváló egyéniségeinek emlékét. Mig Németországban szent Bonifác halálának (755) 23-ik félszázados fordulóját ünnepelték az idén, június havában, Olaszországban pedig II. Pius pápa ötödik centenáriumának évforduló ünnepét ülték meg, addig a magyar katolikusok szűz szent Imrének s a kedves szent Erzsébetnek jubileumára készülhetnek. Szent Imre herczeg 1007-ben született Székesfehérvárott s így két év múlva születésének kilencszázados évfordulója következik, szent Erzsébet pedig 1207-ben született s így ugyancsak két év múlva születésének hét-százados jubileumára kerül a sor. Valamint magas lendülettel s büszke örömmel szárnyalt vissza lelkünk a dicsőséges multba a magyarok megtérésének s a magyar királyság megalapításának kilencszázados évfordulójakor, ugy joggal remélhető, hogy két magyar szentünk emlékének buzgó megünneplésével a haza jólétét kereső katolikus hithez való áldozatkész ragaszkodásunk is újabb erőre kap. Ugy legyen!

Ujabb eucharisztikus imádság. «Édességes Jézus! ki azért jöttél a világra, hogy minden léleknek a kegyelem életét adjad s mindennapi táplálékul és orvosságul hagyad magadat hiveidnek mindennapi gyöngesége ellen, hogy ekképen a kegyelem életét ő bennük megtartsad és gyarapítsad, szeretettől lángoló szivedre alázatosan kérünk, méltóztassad mindenkire kiönteni a Te isteni lelkedet, hogy a kik nyomorultul a halálos bűn állapotá-

ban sinylődnek, Te hozzád visszatérve az elvesztett kegyelemnek életét újból megnyerjék, a kik pedig a te jóvoltodból ezt a mennyei életet élék, minden nap, valahányszor csak tehetik, ájtatosan szent asztalodhoz járuljanak, hogy mindennapi szent áldozás által a bocsánatos bűnöknek is mindennap ellen-szerét vegyék s így a Te szent kegyelmednek életét magukban naponként táplálva, magukat mindjobban és jobban tökéletesítve, a veled való boldog életre egykor eljussanak. Amen». A bucsuk és szent ereklyék bizottságának 1905 június 3-án kelt írása szerint Ő Szentsége 300 napi bucsut engedélyezett mindazoknak, a kik ezt az imádságot jámbor szívvvel elmondják; azoknak pedig, kik egy hónapon át mindennap elmondják s tetszés szerint való napon meggyónnak, megáldoznak s Ő Szentsége szándékára imádkoznak, a tisztító helyen szenvedő lelkekre is alkalmazható teljes bucsuban részesülnek. Vajha a közzétett imádsághoz fűzött bucsura vonatkozólag is teljese-désbe menne, a mit VI. Kelemen pápa jubileumi bullájában így fejez ki: «Mi bucsut engedélyezünk, hogy a római nép és az összes hívők jámbor-sága növekedjék, hitük új fényben tündököljön, reményük erősebb, hitük elevenebb és tüzeesebb legyen».

Elmélkedés a legfölségesebb Oltáriszentségről.

Bouillierie, carcassonei püspöktől.

A vérfolyásos nő.

I.

Jézus meggyógyítja a vérfolyásos nőt, még pedig pusztán azzal, hogy ruhája szegélyét engedi megérinteni. (Márk 5. f.) Az Oltáriszentségben nekünk sokkal többet enged meg.

Egy napon, a mi Urunk az őt nyomon követő néptömeg által szorongatva haladt.

«Egy asszony pedig, ki vérfolyásban volt, tizenkét esztendeig sokat szenvedett a sok orvostól és elköltötte mindenét és mitsem használt, hanem még rosszabbul vala, a mint Jézus felől hallott, a seregben hátul méne és az ő ruháját illeté; mert azt mondá: Hogyha csak ruházatát illetem is, meggyógyulok.

És azonnal megszűnt az ő vér-folyása és érzé testében, hogy meggyógyult a nyavalyától». (Márk 5. f., 24—29.)

Ez a szerencsétlen nő úgy érzé, hogy az Üdvözítő ruhájának egyszerű érintésekor meggyógyult, pedig alázatosan csak a rojtját érintette meg.

A tömeg nagyon tömör volt, azért arról nem is álmodozott, mikép nyer-

hetne kiválóbb kitüntetést; megelégedett csupán azzal az engedélylyel, hogy Jézus szent ruhái szegélyét engedé megérinteni.

Mily boldog a mi sorsunk!

Oltáriszentségi kegyelmében nemcsak ruhája szegélyét engedi Jézus megérinteni.

Oh! Szives örömet gondolok a vér folyásos nőre, magam elé idézem őt a sok, a több százados időközön keresztül, abban a pillanatban, a mikor meggyógyult — és belépek a templomba, a melyben sokan a szent áldozáshoz járulnak.

Ott is, mint Galileában, tömeg vette körül Jézust; de milyen a különbség a jó Mester kegyelmeinek kiosztásában.

Halandó életében követték, hallgatták, sőt megérintették; mindegyik törekvése kielégített; szavára és érintésére igen sok csoda történt.

De ime, manap mindenki közeledik Jézushoz, őt mindenki hallgatja, mindenki érinti. Mit mondok?

Oh, Izrael asszonya, figyelj és értsd meg e titkot, ha megértheted; őt mindenki kaphatja, táplálkozik vele, szivében hordja!

Oh, mondd! mivel kell viszonzni az Üdvözítőnek eme kimondhatatlan irgalmasságát?

Mit kell tenni viszont a csodáért, a mely szerencsés kiváltságos részed lett?

II.

Ez a szegény nő az Üdvözítő ruháját mély alázatossággal, élő hittel, gyöngéd áhitattal érinti meg.

Jobb, ha nem is kérdezzük!

Hogyan van, hogy mi az Oltáriszentséghez közeledünk, a nélkül, hogy betegségeinkből, a melyekben szenvedünk, meggyógyulnánk?

Ugyanis, míg Jézus ruháinak egyszerű érintése oly nagyszerű csodákat művelt: mikép lehetséges, hogy szent testének eledele oly gyakran csak gyöngye hatással van?

Oh, ennek oka az, hogy Jézushoz közelíteni nem tudunk, sem testétvérét azzal az előkészülettel magunkhoz venni, a mint azt az Üdvözítő megkívánja.

Lássuk a vér folyásos nőt!

Az Üdvözítő ruháját érinti, de mily *alázattal*, mily *hittel*, mily *áhitattal*!

Először is mély *alázatosságát* csodáljuk. Lám, mily remegve közeledik; a tömegben elrejtőzik, abban elvész; a Mester előtt megjelenni nem mer; csak a ruháját érinti meg; különösebb kedvezést ugyszólván nem is akar.

Hátulról jött, hogy mintegy lopjon a kegyelemből, a melyre magát nem vélte méltónak.

És az élő *hite* e szegény nőnek?

Ez egészen csodálatos és vak bizalmában nyilatkozik meg.

Ha csak ruhája szegélyét érintem is meg: meggyógyulok. Biztos voltam benne — így fog legott szólani, ha Jézus majd a néptől kérdi, ki érintette ruháját — hogy elég nekem ez üdvösséges rojtot csak megérintenem, hogy a betegségből, a melyben már oly régen szenvedek, meggyógyuljak!

Megérintettem és azonnal meggyógyultam.

Jézus Krisztus nem állhatja meg, hogy e csodálatos bizalmat hangosan meg ne dicsérje.

Bizzál, leányom, a te hited meggyógyított téged. Menj békével és légy ment betegségedtől.

Áhítatával végre e szerencsétlen nő arra lett méltó, hogy mintaképünké váljék, mikor az Oltáriszentséghez közeledünk.

Az áhítat, ez a gyengéd és tisztelettel teljes érzés, a mely az Istennek tetszeni vágyó lélek legszebb ékeségét képezi, mint nyilatkozik meg e vérfolyásos nő viseletében!

Hall beszélni Jézusról és ama tisztelettel, a melyet benne a hallottak az isteni Üdvözítő iránt keltettek, sietett az Üdvözítőt követő tömeget utólélni. Lassan-lassan e sokaság közepébe furakodott. Mikor pedig Jézus mellé ért, a tisztelet őt átjárta, a földre hajolt, hogy megérintse annak a ruhaszegélyét, a kit tisztelt, azután jámbor meghatottsággal eltelve, pár lépést hátrált.

Midőn pedig a csodát, a melyet az Ur vele művelt, ki kelle nyilvánítania, hitét és háláját a jó Mester lábainál szent tisztelettől remegve, imádó helyzetben fejezte ki.

III.

Sajnos, mi gyakran fogadjuk magunkhoz Jézus Krisztust, de alázatosság, hit és áhítat nélkül.

Oh, egész valómban remegek; de e félelem és irtózás onnan ered, ha rá gondolok arra az ellentétre, mely az én érzelmeim és ama szegény

galileai beteg nő érzelmei közt áll fõnn.

Én is, mint ő, közeledem Jézushoz, sőt még jobban is; én az Urral való bizalmas és teljes egyesülésre bocsáttatom.

De, hol az én alázatosságom? Hol az én hitem? Hol az én buzgóságom?

Pedig mi jól tudjuk, hogy az oltáriszentségi kedvezményeknek szabálya és mértéke: a hozzá közeledő szivek alázatossága.

Sõt — mondja szent Bernárd — a szív, a mint bukása előtt fölmagasztalva érzi magát: úgy fölmagasztaltatása előtt alázatosnak és szerénynek kell magát éreznie.

Isten a kevélyeknek ellen áll, az alázatosoknak adja malasztját.

Mint szenvedése egyik fölötté szomorú körülménye alkalmával, a jó Mester, látván minket asztalához közeledni, hányszor nem kérdezhetné: Barátom, miért jöttél?

Hiába igyekszem olvasni szivedben, nem találok benne sem bizodalmat irgalmasságom iránt, sem mindenhatóságomban való hitet. Miért jöttél tehát, barátom?

Avagy birunk-e az áldozáshoz szükséges jámborsággal, a mely azt üdvösségessé és hasznossá teszi?

Hogy ezt megtudhassuk: elég, ha egy szent tanító eme kérdéseire felelünk meg.

Ha akarod megtudni, vajjon a jámborság uralkodik-e benned, figyeld meg: találsz-e lelkedben töredelmet, ájzatosságot, bánatot, szeretetműveket, buzgóságot az imádsághoz, törődést

az elmélkedéssel, gyöngéd és készséges szeretetgerjedelmeket.

Ha tehát nincs se alázatosságunk, se hitünk, se ájtatosságunk: mit csodálkozunk akkor azon, hogy az Oltáriszentség csodálatos kegyelmei nem művelnek bennünk oly csodát, a minőt a vérfolyásos nőben amaz alázatos törekvés eredményezett, a melyért őt Jézus kitüntette.

Fischer Ágoston.

IRODALOM.

A keresztény tökéletesség gyakorlása. Rodriguez Alfonz J. T. nyomán minden rendű és nemű keresztény hivek lelki olvasmányául szabadon átdolgozta Tóth Mike, Jézus társaságának tagja. Három kötet. Ára 7.75 K.

A lelki olvasmányok során kevés fogható Rodrigueznek világszerte ismeretes művéhez. Ez a magyar kiadása pedig nemcsak nyelvezet dolgában kitűnő, hanem abból a szempontból is, hogy a mai tudományos felfogással összeegyeztethetetlen történeteket elhagyja s így az új magyar kiadás egyuttal az alapos átdolgozás érdemével is dicsekszik. Nem lehet itt Rodriguez becses művének tartalmát részletesen bemutatnunk s azért csak arra az elismert tényre hivatkozunk, hogy *ez a könyv a ke-*

resztény tökéletességre törekvőknek valóságos kincsesbányája. A szent áldozásról és szentmiséről a II. kötet 507—608 lapjain van szó tizenhat fejezetben. Iparkodjunk minél többben áttanulmányozni és azután átélni ezt a jeles művet! Mindnyájunknak tökéletességre kell törekednünk, mert Krisztus Urunk lelkünkre köti: Legyetek tökéletesek!...

Megemlékezünk most mindazon katolikus lapokról, melyek az *Örökimádás*-sal csereviszonyban állanak. Valamennyit olvasóinknak figyelmébe és jóakaró támogatásába ajánljuk.

A magyarországi papi imaegyesület és Eucharisztia-társulat értesítője. Egyelőre évenként 8 számmal. Ára 1 korona 20 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Győr, kis-szeminarium. — **Erdélyi oltáregyesületi lap.** Havi folyóirat. Ára 2 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Gyulafehérvár. Papnevelő. — **Reménységünk.** Az Oltáriszentség-imádás és Mária-tisztelet havi folyóirata. Megjelenik minden hó elején. Csanytelek (Csongrádmegye). Ára: egy évre 2 korona 60 fillér, félévre 1 korona 40 fillér. — **Paradieses-Früchte.** Monatsblätter zum Preise des allerheiligsten Altarsakramentes. Herausgegeben von der Benediktiner-Abtei St. Meinrad, Indiana. — **Emmanuel.** Official Monthly of the priests' eucharistic league. 185 E. 76 St., New-York. — **Katholikus Szemle.** A Szent-István-Társulat havi illetménye. — **A szent család kis követe.** Havi folyóirat. Megrendelhető e

czimen: Virág Ferencz lelkiigazgató Pécsett. Egész évre 1 korona 44 fillér. — **Szent-Alajos-Társulat havi értesítője.** Megjelenik havonként egyszer. Budapest, III., Óbuda, Bécsi-u. 163. Ára egész évre 72 fillér. — **Szent Ferencz hirnöke.** Hitbuzgalmi havi folyóirat. Kolozsvárt, ferencziek kolostora. Ára egész évre 2 korona. E folyóirat szerkesztőségében megjelent **Szent Ferencz naptára** az 1906-ik közönséges évre. Ára 50 fillér. — **Jézus Szentséges Szívének hirnöke.** Havi folyóirat. Kalocsa. E derék folyóirat a jövő évben a negyvenedik évfolyamot kezdi. Ugyancsak Kalocsán jelenik meg **Szűz Mária virágos kertje.** E folyóirat évi ára 2 korona, az előbbié 3 korona. Mindkettő együtt megrendelve 4.60 korona. — **Szent József lapja.** Megjelenik minden hó elején. Előfizetési ára egész évre 4 korona 80 fillér. Az előfizetők ingyen kapják a nagy képes naptárt. Budapest, III., Nád-u. 1—3. — **Páduai szent Antal lapja.** Folyóirat a szegények kenyerének hirdetésére és terjesztésére. Budapest, VIII., Főherczeg Sándor-u. 36. Megjelenik havonként kétszer. Ára egész évre 4 kor. — **Szent Gellért ifjusági hit-szónoklati folyóirat.** Szerkesztőség: Pannonhalma (u. p. Győr-Szent-Márton). Előfizetési ára egész évre 8 korona. — **Katholikus Pedagógia.** Budapest, IV. ker., Molnár-utca 19. szám. Előfizetési ára egész évre 8 korona. — **Papok Lapja.** Egyházi hetilap. Előfizetési ára egész évre 10 korona. Budapest, VII., Vörösmarty-utca 13. — **Kalazantinum.** Kolozs-

vár. Megjelenik a szünidő kivételével havonként. Előfizetési ár 4 korona. — **Nagy Asszonyunk.** Női Mária-kongregációk lapja. Kiadóhivatal: Győr, Orsolyák zárdája. Előfizetési ár: Egész évre 4 korona. — **A kath. hitelesítés lapjai.** Képes havi közlöny. Nagyvárad. Előfizetés: egész évre 6 korona. Szerkesztőség: Berettyó-Ujfalu, róm. kath. plébánia. — **Egri egyházmegyei közlöny.** Megjelenik minden hó 1-én és 16-án. Előfizetés egész évre 4 kor. Eger. — **Népiskolai tanügy.** Megjelenik minden szombaton. Eger, érseki liczeum. Előfizetési ár egész évre 8 korona. — **Szombathelyi Ujság.** Megjelenik minden vasárnap. Szombathely, Szécheni-tér. Előfizetési ár egész évre 10 korona. — **Szalézi értesítő.** A szalézi munkatársak közlönye. Cottolengo 32, Turin (Italia). — **Jó Pásztor.** Egyházzónoklati folyóirat. Budapest, VII. ker., Csömöri-ut 16. Egész évre 8 korona. — **Dunántuli Hirlap.** Független keresztény politikai lap. Megjelenik minden kedden, csütörtökön és vasárnap. Győrött. Egész évre 12 korona. — **Religio-Vallás.** Megjelenik hetenként egyszer csütörtökön. Előfizetési díj 10 korona. Budapest. — **Zászlónk.** Az ifjuságnak a lapja ez, de élvezettel olvashatja bárki. Előfizetési ára 2 korona. Megrendelhető: Budapest, VII. ker., Damjanich-utca 50.

Walser-Varga-féle **Örökimádás Imakönyv.** Negyedik teljes kiadás; 30 óra. K. Sávely Dezső festőművész rajzaival. Finom papíron. Megjelent és kapható és pedig: 1. füzve 2.10

korona, 2. vászonkötés, vörösvágás 3 korona, 3. bőrkötés, vörösvágás 5 korona, 4. bőrkötés, aranyvágás 6 korona, 5. borjubőrkötés, párnázva, aranymetszés 9 korona.

Ugyanez a könyv öregbetűs kiadásban («Arany Korona» nagyságban): a) vászonkötés, vörösmetszés 4 korona, b) bőrkötés 5 korona. Megrendelhető *Varga Mihály* plébánosnál Csanyteleken (Csongrád-megye).

Oltáregyesületi ügyek.

Választmányi ülés. A budapesti központi Oltáregyesület választmánya *Pallavicini Edéné örgrófné* elnöklésével 1905 december 11-én ülést tartott az Üllői-ut 75. számú oltáregyesületi házban. Az új székházban ez volt az első választmányi ülés s *Kántor* apát ur, igazgató, ez alkalomból lendületes beszéddel méltatta a diszes otthonnak nagy jelentőségét. A pénztári jelentésnek meghallgatása után a misealapítványok vinkulálása került szóba. Egy újabb alapítvány bejelentése után arról tárgyalt a választmány, hogyan vonassanak be a Mária-Reparatrix-

ról nevezett anyák az egyesület teendőinek végzésére. Örvendetes tudomásul szolgált, hogy a januári engesztelő novenára *Glattfelder Gyula dr.* urat sikerült szónoknak megnyerni. Végül *Kántor* apát ur lelkes szavakkal üdvözölte *Pallavicini Edéné örgrófnét* közeledő névünnepe alkalmából.

Az Oltáregyesület Budapesten a következő templomokban tart havonként szentségimádással egybekötött közös ájtatosságokat: Minden hó I. vasárnapján a Jézus-társasági Atyák templomában reggel 6-tól este 7-ig és a kir. Palotai Plébánia-templomban d. u. 4—7-ig. Minden hó II. vasárnapján az Angolkisasszonyok templomában (IV. ker., Váci-utca 47.). Minden hó III. vasárnapján a) az Erzsébet-rendi apácák templomában (II. ker., Viziváros, Fő-utca), b) a X. kerületi plébániatemplomban. Minden hó IV. vasárnapján a Szent Ferenczrendi Atyák templomában (IV. ker., Ferencziek-tere). Mind-ezen templomokban, a kőbányait kivéve, az ájtatosságok sorrendje a következő: Reggel 6 órakor az Oltáriszentséget nyilvános imádásra kiteszik. Az Oltáriszentség kitéve marad esti 6 óráig. 8 órakor egyesületi szentmise, együttes szent áldozás. Délután 5 órakor szentbeszéd, utána litánia Jézus szentséges Nevéről, melynek végeztével a legfölségesebb Oltáriszentséget visszahelyezik. A kőbányai templomban dél előtt 10 órakor helyezik ki az Oltáriszentséget és kitéve marad délután 4 óráig. Az Oltáregyesület ideigle-

nes kápolnájában (IX., Üllői-ut 77. sz.) az Oltáriszentség naponként reggel 7 órától esti fél 6 óráig van kiteve imádásra. Az Oltáregyesület tagjait, valamint az összes kath. hívőket kérjük, hogy minél tömegebben vegyenek részt az istentiszteleten, járuljanak a szent áldozáshoz és látogassák a Legfölségesebb Oltáriszentséget.

A **kolozsvári Oltáregyesület** tagjai rövid időközben egymásután kétszer is összegyűltek, részint ügyeik rendezése, részint ünneplés végett. Decz. 3-án volt az őszi közgyűlés br. Huszár Károlyné elnöklete alatt, melyen kiegészítették a választmányt és a tisztikart, meghallgatták a tisztviselők jelentéseit s az Egyesületnek mult évi történetét s előkészültek a tavaszi kiállításra.

Decz. 8-án pedig szép ünnepet rendeztek az «Immaculata Conceptio» tiszteletére; a tárgysorozat méltó volt az ünnep méltóságához: úgy Schwarcel Adél másodelnöknő beszéde, mint Hirschler József dr. igazgatónak nagy művészettörténeti felolvasása az «Immaculata a művészetben» czimmal a legjobb benyomást tette a nagyszámu hallgatóságra. A hangulat emeléséhez nagyban hozzájárult Willer József és Liszkay Rezső jogszigorlók zongora- és hegedűjátéka is, úgy hogy a jelen voltak a legnagyobb meglepéssel távozhattak el. *Bujáki Domokos* III. é. t. j., titkár.

*

A lugosi görög kath. egyházmegyei «Budapesti Központi Oltáregyesület»

tagjai által 1905. évre történt fizetésekről következőkép számolt be az egyházmegyei megbizott:

Folya 2 k, Zábrány 4 k, Dragsina 4, Nagy-Zsurduk 4 k, Gilad 2 k, Greovác 4 k, Sziklás 2 k, Hissziás 4, Keryecska 2 k, Kis-Tikvány 4 k, Klopodia 10 k, Bálincz 4 k, Perul 4 k, Liget 2 k, Kizdia 2 k, Márkovecz 4 k, Zgribert 4 k, Resicza 6 k, Zsebely 4 k, Parác 4 k, Nagy-Zolencz 4 k, Ternova 6 k, Bogsa 6 k, Raffna 6 k, Székas 6 k, Gerlistye 6 k, Teaha Demeter plébános 2 k, Ginka Joachim plébános 2 k, Teaha Kornél plébános 3 k, Jorgorics Romulus plébános 4 k, Muntean György plébános 2 k, Ardeleán Simon plébános 3 k, Pascu Jeromos plébános 4 k, Popescu Miklós plébános 4 k, Popovics József plébános 4 k, Szokács Avram plébános 2 k, Sentorna J. plébános 4 k, Tieran Auxentim plébános 4 k, Nagy-Kostély gör. kath. plébánia 4 k, Battonya gör. kath. plébánia 4 kor. Összeg: 156 kor.

Ezt az összeget 1905 nov. 30-án küldötte meg Boros János kanonok, egyházmegyei megbizott.

*

A szepesi egyházmegye területéről a «Budapesti Központi Oltáregyesület» javára befolyt adományok:

Mélt. dr. Párvy Sándor püspök urtól 50 k, Lykavkai tagoktól 10 k, Csimhovai tagoktól 4 k, Toporczy tagoktól 10.30 k, egy iglói asszonytól 2 k, Vezérkönyvek eladásából 2 kor. Összeg: 78.30 kor. Postai kiadás volt 65 kor., s így marad 77.65 korona.

Ezt az összeget 1905 decz. 2-án küldötte meg dr. Rolny Frigyes egyházmegyei megbizott.

*

Uj tagként jelentkezett föltisztelendő Könczöl István plébános ur buzgósága folytán Rumból 36 tag.

Főtisztelendő Novotny János plébános ur által Hont-Horákról 11 új tag (összesen 271 tag van).

Főtisztelendő Bubnics Mihály ur vezetése alatt 592 tag van az újonnan jelentkezettekkel Pöstyénben.

Gyöngyös-Patán Dobrányi Károly esperesplébános ur vezetése mellett 90 tag. Recsk 81 tag. Jászárokszálláson 2200 tag. Felső-Telekes 30 tag. Nyir-Bakta 2 tag. Sajó-Némethi 94 tag. Bátor 34 tag. Heves-Aranyos 20 tag. Mátraderecske 105 tag.

*

Buzgó terjesztő. A következő levelet vettük 1905 nov. 22-éről: Az oltár-egylet központi hivatalának. Budapest. Nagy örömmel jelentem, hogy a jó kegyes Jézusom megengedte, hogy neki szolgálhatok. Fölkértem a szomszédos somosujfalusi plébános urat, hogy karöltve alakítsuk meg nála a szentségimádást s ő készségesen beleegyezett. A jó Jézus segédelmével január második vasárnapján megkezdjük. Nálam (Salgótarján) első vasárnap van a szentségimádás s azért tettük második vasárnapra, hogy ott (Somosujfalu) is jelen lehessen és betaníthassam a híveket. Nekem jut a szerencse, hogy a híveket bevezethessem s ez nekem nagy öröm. Alázatosan kérek Somosujfalu részére 50 darab fölvételi könyvecskét és hozzá fölvételi lapokat és még 25 darab magyar imakönyvet. Salgótarján részére szintén kérek 50 darab fölvételi könyvecskét és hozzá fölvételi lapokat is. Mind magyar legyen. A plébános ur bejelenti Rozsnyón a helynök urnál. Mély tisztelettel Luby Gézáné, salgótarjáni oltárregyleti terjesztő.

*

Az Oltárregyesület rendes tagjaitól 1905. április hóban befolyt díjak: Gregorits Jánosné 5 k, Dragsics Ferenczné 2 k,

Péteri Imre 2 k, Péteri Józsefné 2 k, Ribarics Jánosné 1 k, Kreisz Gergely 3 k, Kreisz Gergelyné 3 k, Belenye Piroska 1 k, Távik Józsefné 1 k, Tarrodi Katalin 1 k, Somogyi Borbála 4 k, Takács Borbála 2 k, Csémi Béláné 1 k, Borbás Erzsébet 40 f, Borka Imréné 6 k, Bartos János 2 k 40, Kőszegi Antalné 1 k, özv. Böhm Sándorné 7 k, Marx Anna 1 k, Marx Erzsébet 1 k, Német Mihályné 1 k, Bero Jánosné 2 k, Fekete Jánosné 24 f, Fekete Teréz 24 f, Fekete Anna 24 f, Jákly Ferenczné 60 f, özv. Dániel Mártonné 6 k, Lévy Gyula 2 k, Koller Imréné 4 k, özv. Gubicska Jánosné 80 f, Gubicska Róza 80 f, Ruzicska Erzsébet 60 f, Angyal Veronika 1 k, Baldauf Francziska 2 k, Fondala Zsófia 2 k, Prenoscil Etel 2 k, Dulovics Katalin 4 k, Foltán Jozefa 4 k, Mészáros F. József 48 f, Bachmayer György 2 k, Fldő dr. Tóth püspöki megbízott ur által Egyházasszüzetes 12 k, Felső-Lendváról 54 k 80 f, Baltavár 3 k 72 f, Szarvaskend 10 k 60 f, Kethely 43 k 62 f, Szombat-helyről 34 k 52 f, összesen 159 k 36 f, Gabányi Magdolna 2 k, Sztáray Irma grófnő 4 k, özv. Morvay Ferenczné 2 k, Dörfler Janka 2 k, Benededer Jolán 2 k, Ludányi Magdolna 2 k, Liskay Mária 50 f, Neuberger Ilonka 50 f, Fldő Kolbay Gábor plébános ur a kapronczai tagoktól 32 k, Schneider Teréz 10 k, Dudás Mária 10 k, Széplaka Erzsébet 50 f, Nagy Illés 24 f, özv. Gáspár Mihályné 2 k, Torma Sándorné 2 k, Horváth Mária 2 k, Török Gizella 2 k, Hang Jánosné 200 k, dr. Halassy Kálmánné urnő a Hontvarsányi tagoktól 7 k, Molnár Erzsébet 2 k, Kremer Ilonka 2 k, Kremer Emil 2 k, Vehling Mária 1 k, Opitz Ilona 2 k, 60 f, Kautz Gyuláné 10 k, dr. Schwarzer Ottoné 10 k, Hegyessy Lászlóné 10 k, Ágoston Józsefné 10 k, dr. Meixner Jánosné 10 k, Földvári Sándorné 4 k,

Neumayer Anna 4 k, Neumayer Matild 1 k, Varsó Mihályné 1 k, Streysz Béláné 1 k, Pollák Mária 1 k, Trakán Anna 1 k, Csiszár Jánosné 10 k, Kövér Kálmánné 10 k, Heinrich Alajosné 10 k, Goszthonyi Mihályné 20 k, Luczenbacher Pálné 6 k, Geist Gyuláné 6 k, Pugnát Julia 4 k, Ráth Gizella 4 k, Ormos Jánosné 4 k, Tömöry Kálmánné 5 k, Kövér Mária 2 k, Körösi Róza 2 k, Zubricki Anna 2 k, Kohutyik Mari 2 k, Kis Aladárné 200 k, összesen 300 k, Miskó Józsefné terjesztő urnő által özv. Malmarits Ignáczné 6 k, özv. Fill Ferenczné 2 k, Poszlovszky Mária 2 k, Kozmann Mária 2 k, Steinert Gyula 2 korona, Steinert Magdolna 2 korona, Lenhardt Mária 1 k, özv. Pohl Istvánné 2 k, Hrabovszky Natália 2 k, Vogl Ferencz 2 k, Farkas Mária 1 k, Löwenstein Antalné 5 k, összesen 29 korona, Breckó Mária urnő által a barcsi tagoktól 21 k 70 f, Siasovszky Katalin 20 f, Riha Ferencz 2 k, Riha Anna 2 k, Hornyák István 48 f, Nuschovszky Nándorné 40 f, Manyur Károly 1 k, Balla Mariska 2 k, Rigler József Edéné 4 k, Rigler József Ede 4 k, Schója Antalné 4 k, Vágner Klára 4 k, Felmayer Vilma 10 k, Magyar Karolin 1 k, Kreicse Ágnes 1 k, összesen 28 k, Majthényi Ida 2 k, Beck Anna 4 k, Bakos Jánosné 2 k, Leinstädter 2 k, Gircs 2 k, Darabos Mariska 2 k, összesen 6 k, Erdélyi Teréz terjesztő által Deckmanna Anna 2 k, Bentsen Henrikné 2 k, Erdélyi Ágnes 2 k, összesen 6 k, Oláh Istvánné 1 k, Láng Istvánné 2 k, Kovács Józsefné 1 k, Karkis Malvin terjesztő által Takács Róza 1 k, Burcsák Andrásné 60 f, Gröschler Györgyné 40 f, összesen 2 k, Lafrankó Károlyné terjesztő által Smalz Irma 10 k, Pártos Gyuláné 2 k, összesen 12 k, Rózsay Valéria terjesztő által Ullerich Anna 2 k, Stelly Ilona 1 k, Böhm Gizella 1 k, összesen

4 k, özv. Barcza Gáborné 4 k, Szabó Mária 1 k, özv. dr. Vavrik Ágostonné 10 k, Pachmann Lénárdné 10 k, Varga Adél 4 k, Matyuga Hermina 40 f, Benedek Jánosné 3 k, Bohne Frigyesné 24 f, Rehm Zsigmond 2 k, Rehm Zsigmondné 2 k, Székány András 8 k, Székány Andrásné 8 k, özv. Gazder Józsefné 1 k, Bösze Teréz 2 k, Arzt Mária 1 k, Sárasi Erzsébet 4 k, Szalacsy Luiza 24 f, Kriszán Janka 30 f, Oppitz Emma 1 k, Duhant Mária 2 k, Bouchir Jeanne 1 k; Ns. és ftdő. Kelemen István ur a csehimindszenti tagoktól 20 k 10 f, Lász Károlyné 2 k, özv. Sütyera Jozsefné 2 k, Granitz Malvin 1 k, Sebestyén Mária 40 f, Posch Borbála 1 k, Nagy Anna 1 k, Krajecz Mária 1 k, Hamza Lajosné 1 k, Benedek Mária 24 f, Grosz Katalin 24 f, Knap Julianna 24 f, Gödölle Emma 30 f, Felek Gyéza 20 k, Mátyán József 2 k, Sztaricsek Ferencz 1 k, Kubesch Mariska 2 k, Mihályi Mariska 2 k, Chlumetzky Mária 2 k, Novotny Ottilia 2 k, Szűts Julianna 2 k, Martin Juliska 1 k, Ottinger Etel 1 k, Sákovits Julianna 1 k, Kavabéz Irma 30 f, Kohányi János 1 k, Kohányi Jánosné 1 k, Pörje Józsefné 1 k, Kisdián Györgyné 1 k, Hegedüs Kálmán 1 k.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai.

Az Oltáregyesület elhunyt tagjai 1905. évben: Kucsera Teréz, Sipos Elvira, Katschrek Józsa Budapest, Luga Rozália Abauj-Szántó, Wolf Apollónia Uj-Paulis, özv. Györfy Ignáczné, Keovary Gizella Budapest, Rák Ádám Vámos-Mikola, Páska Borbála Budapest, Vörös Erzsébet Rum, Liptai Rozália Várgede.

Szerkesztő: Dr. Breyer István.

REMÉNYSÉGÜNK

AZ OLTÁRISZENTSÉG-IMÁDÁS ÉS MÁRIA-TISZTELET
KÉPES HAVI FOLYÓIRATA.

Szerkesztő-kiadó

Varga Mihály csongrád-csanyi plébános.

Előfizetési ára

Egész évre csak 2 kor. 60 fill.

Félévre csak 1 kor 40 fill.

Megrendelhető a szerzőnél Csongrád-Csanyon.

A ki kér, kap mutatványszámot ingyen.

Sokszorosan
kitüntetve ■

RÓTH MIKSA

cs. és kir. udvari üvegfestő

Budapest, VIII., Kender-u. 22. és 24. sz.

Mindennemű üvegfestmények a legegyszerűbbtől a leg-
gazdagabb kivitelig. Diszes üvegmozaik-munkák

velencei modorban.

Sokszorosan
kitüntetve ■

*Egyházi ruhák
és fehérneműek.*

*Egyházi és egyleti
zászlók. Műhimzés.*

Templom- és kápolna-berendezések.

Kitüntette: Szeged 1876. Székesfehérvár 1879. Deés 1879. Budapest 1885, 1896.

Magyarország legrégebb
égyházi szerek és zászlók gyára

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

József fhg és Klótild fhgasszony ő cs. és kir. fenségeinek udv. szállítója

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utcza 15. szám alatt.

Alapított 1863-ik évben.

Elismert megbízhatóság, pontos és szolid kiszolgálás.

Ajánlom dúsan fölszerelt egyházak és kápolnák berendezéséhez szükséges tárgyaimat a legjutányosabb áron, a lehető legszebb kivitelben, nevezetesen: miseruhákat, pluviale, dalmatika és ornátusokat. Egyházi és társulati lobogók.

*Tüzoltók, iskolásgyermek, Mária-társulati, ipartársulati, dal-
egyleti és temetkezési egyleti zászlókat.*

Szentszobrokat, csillárokat, ciborium és kelyheket, Fali és oltárgyertyatartók és oltárlámpákat. Monstranciák, stáció-képek, oltárok, Urkoporsókat stb. Nagy választék arany, ezüst és selyemhimzésekben, valamint himzett egyházi ruhákban.

Régi ruhák javítását, valamint kelyhek, ciborium, monstrancia, oltárlámpák, oltárgyertyatartók megezüstözését vagy megaranyozását elvállalom és olcsón készítem el. Képes árjegyzéket és költségvetést kívánatra bérmentve küldök,

